

ÍNDEX

1.	INTRODUCCIÓ	3
2.	OBJECTIUS	5
3.	TRASTORNS DE L'ESPECTRE AUTISTA	6
a.	QUÈ ÉS?	6
b.	CAUSES	6
c.	SÍMPTOMES	7
d.	TIPUS	7
e.	PROCÉS DE DETECCIÓ	7
4.	TRASTORN DE L'ESPECTRE AUTISTA LLEU	11
a.	QUÈ ÉS?	11
b.	ORIGEN/HISTÒRIA	11
c.	SÍMPTOMES	11
d.	TRACTAMENTS	12
5.	L'ASPERGER DINS L'AULA	13
a.	COM TRACTAR UNA RABIETA	14
b.	EL MÈTODE TEACH	15
6.	ENTREVISTES	17
a.	PSICÒLOGA	17
b.	SENTIR-SE DIFERENT	18
7.	PART PRÀCTICA I: DIVULGACIÓ	19
a.	VÍDEO DE SENSIBILITZACIÓ	19
b.	ENQUESTES	19
i.	DOCENTS	19
ii.	POBLACIÓ	20
8.	PART PRÀCTICA II: ADAPTACIONS METODOLÒGIQUES	21
a.	CAMINS "CREIXEM"	21
b.	CAMINS "ENS EMMIRALLEM"	26
c.	CAMINS "FEM DE PAGESOS"	27
9.	COMPARTINT MOMENTS	30
10.	CONCLUSIONS	32
11.	BIBLIOGRAFIA	33
12.	ANNEXOS	35

ANNEX 1 - ENTREVISTES	35
ANNEX 2 – ENQUESTES.....	45
QUÈ EN SABEN ELS DOCENTS SOBRE EL TEA?	45
QUÈ EN SAP LA POBLACIÓ SOBRE EL TEA	52
ANNEX 3 – TINC UN NEN AMB ASPERGER A L’AULA.....	57
PAUTES PER A MESTRES	57
ANNEX 4 – TÈCNIQUES COOPERATIVES.....	58
LECTURA COMPARTIDA.....	58
1-2-4	58
FOLI GIRATORI	58
LLAPIS AL MIG	58

ANNEX 5 – LLIBRETES D’ADAPTACIONS

1. INTRODUCCIÓ

Des de ben petita, la passió per l'educació ha estat més que un joc per mi. He viscut intensament la meua etapa a l'escola, no només com a alumna també com a filla de mestra que sóc.

L'escola ha estat l'espai dels aprenentatges més formals, és evident, però sobretot ha estat l'espai on he anat creixent, passant per totes les etapes: nadó, infant, adolescent i, aviat, adulta. L'escola ha estat el lloc on m'he pelat els genolls, on he fet matons de sorra fina, he menjat fruits de tardor que mai més menjaria, he après a fer de pagès, he collit bolets, he sortit d'excursió un munt de vegades i, fins i tot he viatjat a Madrid i he descobert Anglaterra. L'escola és l'espai on he trobat companys amb qui he compartit un munt d'experiències i amigues amb les que he rigut i plorat, amb qui m'he barallat i he fet les paus, amb qui he jugat, he ballat, he cantat...

A casa, la vida a l'escola sempre ha estat molt present. El meu pare és exalumne del Gem i la meua mare és una "motivada" de la feina. Ha dedicat i dedica moltes hores del seu temps personal a preparar materials, a dissenyar projectes i a millorar la seva forma d'ensenyar. És així com me n'he adonat - i amb la pròpia experiència, és clar, - que en pocs anys l'escola ha fet un gran canvi en la seva forma d'ensenyar, suposo que amb motiu de fer l'aprenentatge més atractiu i actualitzar els mètodes per a què els alumnes tinguin més interès. Però també he vist que el professorat es troba amb més diversitat entre l'alumnat. Sovint sento dir que cada vegada cal donar una atenció més individualitzada als alumnes perquè cada cop més, es detecten més alumnes amb necessitats educatives específiques, bé per temes emocionals, bé per maduració, per trastorns de conducta o per trastorns d'aprenentatge.

Aquest fet que sabia estava passant a les aules, el vaig poder viure en primera persona. L'any passat vaig començar a fer algun reforç particular i vaig començar a contactar amb infants que presentaven alguna dificultat d'aprenentatge a l'escola. Així és com he estat experimentant amb diferents metodologies d'aprenentatge, buscant la manera com aprèn cada un d'ells. Va ser doncs quan vaig començar a pensar en tots aquells infants que necessiten una atenció individualitzada, en què els hi passa, quines característiques tenen i com aprenen.

Va ser doncs quan vaig decidir que el meu treball de recerca aniria enfocat cap aquest camí: com poder ajudar a un alumne amb dificultats a l'escola. Inicialment, el meu treball tenia l'objectiu de donar recursos per millorar l'aprenentatge dels infants amb TDAH, un altre tipus de trastorn d'aprenentatge que cada cop més a més nens diagnostiquen. Parlant-ho amb dos professionals de l'ensenyament, em van recomanar que canviés el trastorn per algun altre de menys conegut, ja que el TDAH és un trastorn prou conegut en l'actualitat. Em van presentar diverses opcions, entre elles el TEA lleu o la Síndrome d'Asperger. Donant-li voltes a la part pràctica, i veient la metodologia d'aprenentatge de l'escola, se'm va ocórrer fer una adaptació metodològica de l'Espai Camins, un projecte interdisciplinari i cooperatiu que s'organitza en horari lectiu durant 4 hores a la setmana. Vaig pensar que aquestes hores curriculars per a aquests nens serien complicades pel fet de treballar en grup.

És a partir d'aquesta idea que he desenvolupat el meu treball de recerca. A més a més, gràcies a aquest treball de recerca he pogut compartir moments amb nens que pateixen la síndrome i fer una tasca de divulgació per a grans i petits.

2. OBJECTIUS

Els objectius de la meua recerca són els següents:

1. Conèixer el trastorn TEA lleu, les seves característiques específiques i la diferència amb trastorn TEA moderat o greu.
2. Acostar-me a la tasca docent a través de la programació curricular d'algun projecte i de les adaptacions metodològiques o dels plans individualitzats.
3. Crear una adaptació metodològica d'una àrea determinada per poder facilitar l'aprenentatge a tots aquells infants amb dificultats causades per un trastorn, en aquest cas TEA lleu.
4. Descobrir com viuen l'etapa escolar aquests infants, respecte la seva integració a l'aula i respecte l'adequació dels recursos acadèmics, conèixer les vivències personals.
5. Em proposo aportar el meu granet de sorra en el coneixement i difusió del trastorn.
6. Aprendre a buscar, seleccionar i redactar la informació de diferents fonts (llibres, pàgines web, famílies, pacients i professionals). Contrastar-la i treure conclusions.
7. A través del treball vull saber també quin grau de coneixement té la societat i els professionals de l'educació sobre el trastorn, veure si els docents estan suficientment formats i si saben com acompanyar-les en el seu dia a dia a l'escola

3. TRASTORNS DE L'ESPECTRE AUTISTA

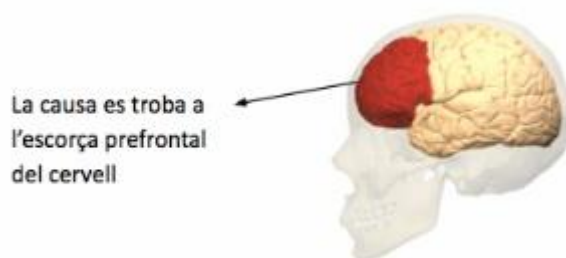
a. QUÈ ÉS?

El Trastorn d'Espectre Autista, també conegut com a TEA, és una disfunció d'origen genètic i neurològic, que afecta al desenvolupament de la persona, sobretot amb la parla i el llenguatge i amb les relacions socials.

b. CAUSES

Avui en dia la causa de la Síndrome d'Asperger encara és desconeguda. Molts investigadors apunten a una anomalia del cervell, un desenvolupament anormal del cervell. També sembla que hi pot haver un component genètic, tot i que no s'hereta amb un gen sinó que amb un conjunt d'aquests. És per això que també és més difícil la investigació.

Per altra banda, molta gent, sense idea sobre la síndrome, creu que aquest trastorn ve donat per la mala educació dels pares ja que a vegades es pot veure en el comportament de l'infant certes actituds que no agraden. Aquest tipus de comportament és repetitiu en els nens amb aquesta síndrome, i per molt que els pares intentin canviar-ho, no podran.

Imatge 1. En vermell la part prefrontal del cervell.

Accessible a : <https://goo.gl/images/8p7e6M>

c. SÍMPTOMES

Els símptomes són molt variats segons la persona, però podem començar a veure'ls des del moment del naixement, encara que són tan petits que costa molt percebre'ls. Normalment es comença a veure clar a partir dels 24 mesos. Alguns dels símptomes són els següents:

- Major atenció a objectes que persones
- No respon al seu nom
- No balboteja (als 12 mesos)
- No imita gestos
- No sap jugar a jocs simbòlics com apilar o fer torres d'objectes...
- Prefereix jugar sol (està en el seu món)
- Dificultats de comprensió i comunicació
- Paraules inventades
- No interacciona amb nens de la seva edat, no es relaciona

d. TIPUS

Troblem varis tipus de TEA, alguns amb un nivell més greu i altres de més greu.

Els tipus principals són:

- Autisme
- Síndrome de Rett
- Síndrome d'Asperger
- Trastorn desintegrat infantil o síndrome de Heller
- Trastorn generalitzat del desenvolupament no especificat

e. PROCÉS DE DETECCIÓ

El procés de detecció implica bàsicament dues parts, tenim la vigilància del desenvolupament com a primera qüestió a tenir en compte i després ja entra la detecció específica.

1. VIGILÀNCIA EN EL DESENVOLUPAMENT - És important vigilar el desenvolupament de l'infant en el protocol d'activitats preventives i de promoció de la salut dins l'edat pediàtrica en les escoles bressol i les escoles.

Hem de tenir en compte els factors següents:

- Considerar els factors de risc d'autisme prenatals i perinatal
 - Tenir en compte els antecedents familiars amb diagnòstic de TEA
 - Nens adoptats, amb antecedents biològics desconeguts o de risc, és a dir si han tingut una exposició a l'alcohol o les drogues prenatal...

- Considerar els motius que preocupen a les famílies:
 - Les famílies que comencen a sospitar de certes actituds i s'han estat informant dels diferents trastorns, poden arribar a pensar que el seu fill/a pateix aquesta síndrome pels diferents símptomes que presenta.
- Controlar el desenvolupament:
 - És important estar atent al desenvolupament als 12 mesos, dels 18 als 24, entre els 3 i 4 anys, als 6 anys i a l'adolescència. Són períodes que coincideixen amb les revisions pediàtriques.
 - Això implica tenir amb compte les escales de valoració. L'escala més important és l'Escala de Haizea-Llevant. S'ha d'aplicar l'escala completa dels 0 als 5 anys.

2. DETECCIÓ ESPECÍFICA - Molts nens presenten símptomes des de ben petits, però a vegades els símptomes són inespecífics, i això pot portar-nos a pensar o a interpretar que el nen té un retard mental, que presenta trastorns del llenguatge o una hipoacúsia severa.

És doncs, quan se sospita que el nen presenta un desenvolupament anormal, que es duu a terme la detecció específica.

- **PROCÉS DE DIAGNÒSTIC:** És el procés en el qual els professionals analitza en el comportament per tal de classificar-lo i establir un pla d'intervenció adequat acceptat per la comunitat científica. Es treballa amb un equip amb professionals de diferents àmbits.
 - a) Primera fase d'avaluació
 - **Història clínica**
 - **Història detallada de tots els signes que preocupen els pares.**
 - **Història prenatal, gestació i del desenvolupament** (embarassos i avortaments previs, malalties durant la gestació i infeccions prenatales, medicació durant la gestació, que podria haver afectat el desenvolupament del fetus...)
 - **Antecedents mèdics** personals o problemes de salut fins al moment (hospitalització, intervencions quirúrgiques, traumatismes, malalties prèvies o de base, que indiquin que és necessari fer exploracions complementàries, al·lèrgies i altres trastorns autoimmunitaris...)
 - **Antecedents familiars** (especialment: TEA, esquizofrènia, trastorns afectius, trastorns del desenvolupament i discapacitat intel·lectual)

- **Exploració física i del desenvolupament**

- **Avaluació mèdica:** Assegurar que l'infant hagi estat sotmès a una exploració mèdica, ja sigui del pediatre o del metge de família. Aquesta exploració inclou
 - Una exploració visual i auditiva
 - Alçada, pes i circumferència cranial
- Cal obtenir informació sobre els hàbits de son, l'alimentació, el control d'esfínters, les alteracions gastrointestinals i possibles convulsions.
- **Exploració del desenvolupament cognitiu, motor i del llenguatge:** s'han de valorar el temperament i les habilitats socioemocionals de l'infant, és a dir valorar la participació en els jocs típics de nadó, per exemple el "joc del cucut", el contacte visual amb el joc i els aliments, l'atenció conjunta, les salutacions, l'actuació en esdeveniments importants per el nen, com els aniversaris, la hipersensibilitat al so, a la llum...

b) Segona fase d'avaluació: aquesta fase inclou una observació directa a l'infant en diverses situacions i llocs del dia a dia del nen. Aquesta segona fase inclou:

- **Avaluació estandarditzada específica per a l'autisme**

- Entrevista semi estructurada per als pares (per als infants amb un nivell de desenvolupament superior als 2 anys)
- Avaluació observacional semi estructurada, amb quatre mòduls diferenciats segons el nivell de llenguatge de l'infant i edat.
- CARS (Childhood Autism Rating Scale): instrument observacional per a infants i adults (recomanat a partir dels 2 anys)

- **Avaluació cognitiva**

- En funció de l'edat i la capacitat de l'infant es poden fer diversos tests:
 - Entre els 3 i els 60 anys: els més ben estandarditzats són els tests de Wechsler (WPPSI, WISC, WAIS)
 - Des dels 2 anys i mig fins als 12 anys i mig (es pot utilitzar també el K-ABC)
 - Dels 6 mesos als 8 anys (podem utilitzar les escales de Battelle o Bayley)
- En cas que no fos possible fer aquestes avaluacions directes, l'Escala de Vineland pot ser una bona alternativa.

- **Avaluació del llenguatge**
 - En funció de l'edat i la capacitat de l'infant, podem fer diversos tests:
 - L'ADI-R i l'ADOS-G: avaluen l'ús funcional i pragmàtic del llenguatge. S'ha d'avaluar la qualitat i no la quantitat del llenguatge.
 - Per a nens de menys de 3 anys: escala de llenguatge de Bayley II i l'Escala de llenguatge de Haizea-Llevant.
 - Per a nens entre 2 i 8 anys: test de McCarthy, test WPPSI. No només avaluen el llenguatge, sinó que també el raonament i la intel·ligència verbal.
- **Avaluació física i mèdica**
 - **Exploració neurològica:** valoració d'anomalies cutànies i dismorfològiques i presència de signes neurològics en l'exploració física. Examen neurològic complet si hi ha evidències de regressió, crisis, lesions a la pell...
 - **Exploracions complementaries:** PEAT, plom plasmàtic, Genètica, cariotip, especificar si hi ha sospita de síndrome del cromosoma X fràgil... EEG, sempre en cas d'epilèpsia, neuroimatge (només si hi ha indicadors específics, com per exemple sospita d'esclerosi tuberosa), estudis metabòlics, no de rutina...
- **Valoració de la conducta i la salut mental**
 - Alguns infants amb TEA mostren símptomes comòrbids. Poden ser de dos tipus:
 - Secundaris a la condició de TEA: l'infant és conscient que és diferent a altres nens.
 - Trastorns que coexisteixen amb un TEA: poden presentar ansietat, trastorns afectius, trastorn obsessiu-compulsiu, trastorn per dèficit d'atenció amb hiperactivitat, és a dir TDAH.
- **Avaluació psicopedagògica:** es fa en l'àmbit escolar i educatiu per avaluar les necessitats educatives que té l'infant per créixer i desenvolupar-se. La fan els psicopedagogs dels EAP o els orientadors dels instituts de secundària.
- **Funcionament familiar:** la família ha de poder afrontar les necessitats de l'infant. Com que la família és la principal font d'educació i cura de l'infant, cal que disposi del suport necessari per poder afrontar aquest esforç. Es poden fer entrevistes i qüestionaris per tal d'avaluar detalladament l'estat de la família.

4. TRASTORN DE L'ESPECTRE AUTISTA LLEU

a. QUÈ ÉS?

L'Asperger és un trastorn d'espectre autista que afecta la interacció social del nen, la comunicació verbal, els canvis climàtics...

És un trastorn poc conegut que sol afectar més al sexe masculí que no pas al femení. Presenten un aspecte físic i una intel·ligència normal, a vegades fins i tot són més intel·ligents que nens sense cap tipus problema. Generalment destaquen en les ciències i les matemàtiques.

b. ORIGEN/HISTÒRIA

Hans Asperger va ser el primer pediatra a identificar la síndrome com a tal a Àustria en època nazi, en la segona guerra mundial. Les seves observacions i les seves descripcions varen quedar en l'oblit. Anys després quan es van recuperar i es van traduir a l'anglès varen notar una certa semblança amb la base de la definició de l'autisme infantil de Leo Kanner. En aquell moment no es va poder determinar si era el mateix o eren trastorns semblants, però diferents. Va ser doncs, al 2013, quan es va publicar l'actualització del Manual Diagnòstic i Estadístic dels Trastorns mentals (DSM-V) que es va unir en un mateix diagnòstic, anomenat Trastorns d'espectre Autista, que incloïa l'Asperger, l'autisme i altres Trastorns Generalitzats del Desenvolupament.

c. SÍMPTOMES

Aquests símptomes poden variar depenent de la persona i a vegades es poden confondre amb símptomes d'altres problemes com el TDAH, l'Autisme, entre altres.

Alguns símptomes que podem veure són:

- Poca interacció social o inadequada
- Llenguatge senzill i repetitiu. Temes sempre iguals
- Problemes per llegir i escriure
- Obsessió amb temes complexos
- Obsessió amb patrons visuals o musicals
- Moviments i comportaments estranys
- Capacitats cognitives no verbals normals o per sota de la mitjana, tot i que les seves capacitats cognitives verbals solen ser normals o superiors a la mitjana

d. TRACTAMENTS

Actualment no existeix cap tipus de tractament específic per aquest trastorn. Tot i així hi ha altres alternatives que poden beneficiar l'infant.

Algunes d'aquestes opcions són les següent:

- Teràpia del llenguatge
- Entrenament en integració social
- Entrenar les habilitats socials
- Ajudar-lo a participar en converses, a fer amics i a relacionar-se...
- Grups de recolzament
- Equinoteràpia

Per tant, podem portar-los a teràpia o al psicòleg, quan ja siguin una mica més grans, per garantir que se senti bé amb ell mateix, perquè pugui explicar els seus problemes, si aconsegueix o no els seus reptes...

Els professionals i la gent del seu entorn han d'estar assabentats en tot moment de la feina dels altres professionals que treballen amb el nen per tal d'assegurar-ne el funcionament. Aquests han d'estar coordinats o si més no en contacte per no tenir contradiccions.

És molt important tenir ajuda i trobar tan la manera de treballar, com els professionals amb qui treballar adequats, aquells amb el que el nen es trobi a gust. Si el l'infant té un bon tractament i una bona educació el pot beneficiar molt.

5. L'ASPERGER DINS L'AULA

Tenir un alumne amb asperger dins l'aula no és gens fàcil per al tutor. Per fer més fàcil l'adaptació a l'aula es buscarà una estructuració ambiental i temporal adequada, per tal de minimitzar les dificultats que pugui trobar l'alumne amb TEA dins l'escola. Per això, segons el projecte PEANA (Tamarit, De Dios, Dominguez i Escribano, 1990), hem d'anticipar a l'infant preguntant: Què farem avui?, Què toca ara?, entre d'altres. Amb això aconseguim que ells puguin situar-se tant en l'espai com en el temps. A més a més, dins l'aula podrem utilitzar diferents recursos per facilitar l'organització i fer-la més atractiva i senzilla per ells.

El primer recurs que utilitzarem serà incorporar indicadors visuals per tal d'assenyalar les diferents activitats. D'aquesta manera contribuïm ajudant-los a ser més autònoms. Aquest recurs no només s'ha d'utilitzar a l'aula, el millor seria senyalitzar l'escola. Per exemple, si es fa música en un espai concret, estaria bé senyalitzar-ho amb un dibuix a la porta d'entrada a la classe. Això també es pot fer amb el menjador, el gimnàs, els vestuaris...

Imatge 2. Representació del mètode teach. Creada per mi a través de la web d'Arasaac. Accessible a: <http://www.arasaac.org/>

Un altre recurs que podem posar en pràctica és tenir un horari gran a la vista facilitant al nen poder consultar-lo quan sigui necessari. Pot estar penjat en una cartellera o simplement escrit a la pissarra. En aquest, també estaria bé senyalitzar els canvis d'aula. A més a més, seria bo que el nen portés una agenda diària on poder conèixer l'horari, les aules i el material necessari per cada assignatura. Per exemple, per català ha de portar el llibre i el diccionari, per matemàtiques la calculadora, el llibre i la llibreta... Per fer els horaris més visuals s'ha d'atribuir un color a cada assignatura i marcar els materials necessaris per a cadascuna d'aquestes amb un gomet del color perquè ell pugui atribuir-ho i no equivocar-se ja que això els pot comportar una frustració.

Un altre punt important és avisar-los i senyalar a la agenda els canvis d'assignatures, els dies d'excursió, de colònies, etc. Indicar sempre també l'anul·lació d'activitats i improvisar el mínim els farà no estar intranquils.

Un altre recurs que els podria anar bé és crear uns grups on els alumnes quinze minuts a la setmana puguin trobar-se i parlar sobre conflictes que han tingut durant la aquesta, coses que els agrada fer, que és el que més els ha agradat de la setmana, què faran aquests dies... D'aquesta manera ajudem el nen que s'obri als companys, puguin expressar el que sent, etc.

Podem aplicar també diferents mesures per tal d'ajudar-lo a mantenir l'atenció a les diferents assignatures, convé seure al nen a prop de la pissarra i del mestre. S'ha d'evitar tenir a prop de l'infant objectes que el puguin distreure's.

Un altre recurs que podem utilitzar és tenir penjada a la classe una cartolina visual amb les normes de comportament. D'aquesta manera ells podran veure què s'espera d'ells i intentar aconseguir-ho. Per tal que el nen se senti millor és bo que de tant en tant el mestre el felicitin en el cas que ho estigui fent bé, o l'avisi en el cas contrari.

a. COM TRACTAR UNA RABIETA

Quan els nens amb autisme es frustrin poden arribar a tenir rabietes, i a vegades fins i tot certs comportaments agressius. Es poden donar per diversos motius, simplement per un descontentament amb alguna cosa o pel simple fet de no entendre alguna cosa, un canvi de rutina... És important que tot canvi d'actitud positiu, es vegi reforçat socialment, amb un somriure, una mostra de satisfacció, etc, que l'infant vegi que ho està fent bé.

Podem intentar controlar la situació de diferents maneres:

- **Desviament d'atenció:** Si el nen comença a plorar o a enrabiar-se per una cosa en particular el que s'ha de fer és intentar distreure l'atenció i fixar-la en altres coses. La idea és que l'infant, a poc a poc, s'interessi en el nou objecte i perdi l'interès per l'altre.
- **No atendre'l:** Quan un nen comença a plorar per tenir l'atenció d'un adult, aquest el millor que pot fer és no atendre'l fins que aquesta actuació no disminueixi. Quan aquesta actitud hagi disminuït, el que es pot fer és demanar-li que faci una altra cosa perquè ell entengui que les coses no s'aconsegueixen plorant ni enfadant-se, sinó que es demanen amb bones maneres.
- **Disminuir l'exigència:** A vegades es poden frustrar quan porten molta estona fent una activitat, física o no, i que els demana un cert grau d'exigència. Si això passa el que podem fer és disminuir aquest grau d'exigència, però mai deixant de fer l'activitat.
- **Zona d'aïllament:** En el cas que no hi hagi manera de baixar la rabieta es recomana tenir una zona de relaxació amb coixins i jocs. D'aquesta manera, el nen pot abraçar els coixins, treure la ràbia, posar-se a jugar per distreure's, seure en una cadira, seure al terra... Si és necessari un adult es pot col·locar davant d'ell i fer amb la mà el gest d'*stop* perquè es calmi.

b. EL MÈTODE TEACH

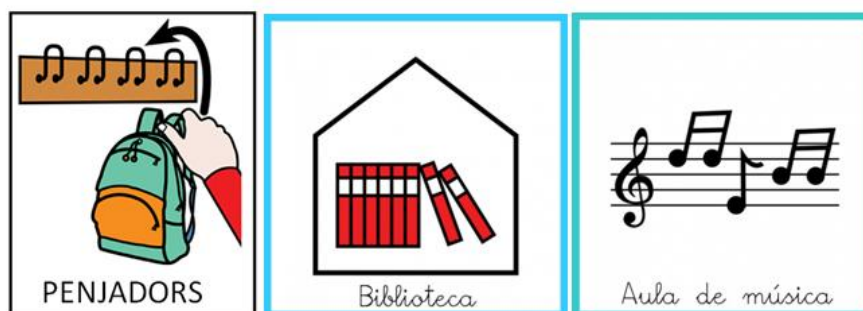
Mètode Teacch → Treatment and Education of Autistic related Communication Handicapped Children. Tractament i educació de l'autisme relacionat amb la Comunicació d'Infants amb discapacitat.

El mètode Teacch estructura l'ensenyament per tal d'abordar totes les necessitats relacionades amb la comunicació, el llenguatge, l'atenció...

Es divideix en les parts següents:

➤ **Estructura física de l'entorn**

És la manera com col·loquem el mobiliari i el material a l'aula. D'aquesta manera podem crear espais o àrees especials per treballar amb menys distraccions i que, a més a més, es respectin les seves hipersensibilitats als sons i sorolls. Podem etiquetar amb imatges el diferent mobiliari i material de l'aula perquè li sigui més fàcil.

Imatge 3. Representació del mètode teach. Exemple de l'etiquetació de l'aula. Creada a través d' Arasaac. Accessible a: <http://www.arasaac.org/>

➤ **Agendes o horaris individuals**

L'agenda els proporciona un horari visual per tal que puguin veure què tenen a continuació i la durada de la classe. A més a més, podem afegir-hi fotos o imatges per a una millor comprensió. Són persones amb una gran memòria visual, i amb els pictogrames els és més fàcil entendre-ho i recordar-ho.

Imatge 4. Representació d'un horari visual. Creada per mi a través d'Arasaac. Accessible a: <http://www.arasaac.org/>

➤ **Sistemes de treball**

Consisteix a ajudar-los a planificar el seu treball personal. Ho podem preparar amb llibretes amb el sistema de treball. Podem classificar-ho en quatre paquets:

- QUÈ FAIG? → Quin és el treball que haig de fer?
- QUINA QUANTITAT FAIG? → Quantes activitats faig en el temps que tinc ?
- COM SABRÉ QUAN HE ACABAT? → Podem elaborar una taula amb les activitats que s'han de fer, les que estan acabades i les que em falten acabar. D'aquesta manera l'alumne té aquest suport visual per veure què ha acabat i que no.
- QUÈ PASSA QUAN HAGI ACABAT? → Què passarà quan tingui totes les activitats acabades ?

➤ **Estructura d'informació visual. Rutines i estratègies**

Cada feina ha de estar visualment estructurada per tal de poder minimitzar l'angoixa i la intranquil·litat. Són importants aquests components per obtenir bons resultats:

- Claredat visual: especificar els components importants i ressaltar aspectes rellevants de les activitats.
- Organització visual del material, espais: és important organitzar el material de manera atractiva, organitzada.
- Instruccions visuals: Utilització de pictogrames per organitzar l'aula, fer seqüències per saber com resoldre problemes, com treballar en grup...

6. ENTREVISTES

a. PSICÒLOGA

L'objectiu d'aquesta entrevista era anar corroborant i contrastant tota la informació que havia trobat a Internet. A més a més, segur que ella em podria resoldre dubtes que Internet o el llibre consultat no em podien respondre.

Em va explicar que ara l'Asperger com a tal ja no existeix, sinó que tot s'engloba en el sac de TEA, Trastorn d'Espectre Autista, i que dins d'aquest trobem diferents nivells: el lleu, que seria el que abans anomenàvem Asperger, el moderat i el sever, de característiques molt semblants. Em va explicar també el procés de detecció. Depèn del grau ja que, si el nivell és sever, les dificultats són més evidents i, per tant, és més fàcil de detectar. Molts cops aquest procés comença a l'escola. Quan els mestres veuen alguna cosa que no acaba de funcionar com el desenvolupament habitual, es crida a l'EAP i es comença una sèrie de proves fins a arribar a un diagnòstic conclouent. Li vaig plantejar diverses situacions amb què es poden trobar mestres i infants amb TEA lleu i em va donar possibles solucions. Per exemple, en el cas dels treballs en grup és important explicar-li al nen què és el que s'espera d'ell, pautar-li les activitats, assegurar-nos que entén l'activitat... A més a més, és important ajudar-lo quan hagi de parlar amb el grup, per tal d'aprendre a respectar els torns de paraula i les opinions dels altres entre altres coses. Una altra situació plantejada va ser el cas de que el nen estigués sol a l'hora del pati, si l'ajudem a incloure'l en algun joc, o si hem de deixar-li el seu espai. Em va explicar que de vegades és important que tingui estones d'estar sol, així que si ens ho diu, podem deixar-lo cinc minuts, però després hem d'intentar que jugui i es relacioni. Podem anar per diferents grupets, preguntar a què juguen, com si juga, i si a ell li agrada. Si és així l'animem que juguin junts.

Com que ella és una de les psicòlogues de l'associació, em va estar explicant les diferents activitats que ofereix l'associació per les famílies, com grups de recolzament tant per a pares i mares, com per els propis nens afectats. O activitats més lúdiques com l'esplai o el casal d'estiu. Em va estranyar el fet que ajuntessin, a l'esplai, nens amb el mateix trastorn i no amb altres nens que no pateixin el trastorn. Em va dir que a voltes per ells és important trobar-se amb nens amb les mateixes condicions i que s'entenguin. Per ells és un moment on no s'han de preocupar de com apropar-se als altres nens i nenes.

Em va explicar que són nens que segueixen moltes rutines, els agraden les coses estructurades, i els jocs amb normes. Per exemple no saben jugar a jocs de rol. A més a més, són nens que solen estar bastant obsessionats amb certs temes, com per exemple els dinosaures. De vegades no se'n adonen i es poden passar molt de temps parlant sobre el tema. És doncs quan hem d'intentar canviar de tema o distreure l'atenció cap a un altre lloc o objecte. Aquests temes amb els que tenen obsessions es solen repetir molts cops, com la informàtica, els dinosaures...

b. SENTIR-SE DIFERENT

Gràcies a aquesta entrevista vaig poder tenir la oportunitat de tractar amb un noi que pateix aquest trastorn i vaig poder veure des d'aprop totes aquelles característiques que jo havia estat estudiant. L'objectiu principal d'aquesta entrevista no era saber què és l'Asperger, per tant no era una cosa tan tècnica, sinó que volia saber com es sentia una persona amb aquest trastorn a la societat, i veure com ell ho viu des de dins.

L'Héctor és un noi de 18 anys que al llarg de la seva vida s'ha trobat amb un seguit de dificultats no només en l'àmbit social sinó que també en les llengües. La seva família no havia associat mai aquestes dificultats a un possible trastorn, fins que per recomanació del professorat de l'escola li van fer un seguit de proves i li van diagnosticar TDAH als 10 anys. Un any després la seva tieta, professora de filosofia de la universitat, els va recomanar fer un altre diagnòstic però ja més enfocat cap a aquest trastorn a Sant Joan de Déu. Va ser doncs, amb 11 anys quan li van diagnosticar TEA lleu. En aquell moment, en lloc de veure-ho com a una cosa negativa ho va voler veure per l'altra banda i ho va veure com a una peculiaritat. A dia d'avui, l'Héctor està estudiant informàtica a la universitat. Assegura que fins i tot abans del diagnòstic l'escola li oferia algunes estones, junt amb altres nens, per repassar allò que s'havia fet i ell no havia entès, o ajudar-lo amb allò que més i costava. Creu que potser per part de l'escola falta una part d'ajuda per aprendre a comunicar-se, a relacionar-se, d'apropar-se als altres... Tot i així creu que les escoles estan preparades per acollir a tots aquests infants que pateixen la síndrome. Està content amb l'actuació que va tenir l'escola i l'institut en assabentar-se del diagnòstic, li van proporcionar una hora amb la psicòloga de l'escola, a part de les "classes" de reforç extres.

Des de la seva experiència troba molt important la labor que fa l'associació, i troba molt interessants les diferents activitats que fan com per exemple l'esplai dels dissabtes. Creu que és un espai perquè nens que tenen el trastorn puguin jugar junts, congeniar millor ja que d'alguna manera s'entenen millor, compartir aficions... Per altra banda també hi ha activitats menys lúdiques, com les teràpies, que els ajuden a saber comunicar-se, a empatitzar, una cosa, que sembla fàcil, però que fer ells no ho és gens, a resoldre problemes amb els que es poden trobar a la vida quotidiana... A més a més, també hi ha les teràpies en grup o grup de recolzament, on poden compartir experiències viscudes, ajudar-se els uns als altres...

Li agradaria dir-li al món que d'alguna manera deixin de banda els prejudicis i els estereotips i els acceptin com a persones normals que són. Ens explica que encara que tinguin les seves peculiaritats, com tothom les té, podem aprendre d'elles i ser bons amics, compartir moments, experiències...

7. PART PRÀCTICA I: DIVULGACIÓ

a. VÍDEO DE SENSIBILITZACIÓ

Vaig trobar interessant fer una mena d'acte de divulgació, ja que és important que la societat conegui la síndrome per poder ajudar aquestes persones. Una de les maneres que jo trobo que més afecta a la gent és a través de vídeos. Inicialment la idea del meu vídeo era diferent al resultat final. Volia fer un vídeo semblant al de la Direcció General de Trànsit, un vídeo que arribi a la gent. El resultat final no és aquest, és simplement un vídeo informatiu, on s'explica què és, alguns símptomes que ens ajudaran a detectar-ho i alguns consells per poder-los ajudar.

Vull donar les gràcies a la família i amics que han col·laborat en el vídeo.

Vídeo accessible a: <https://youtu.be/6k5Cc3uccM4>

b. ENQUESTES

i. DOCENTS

Aquesta enquesta l'han respòs metres de primària entre uns 22 anys i una 65 anys. La majoria dels enquestats treballen al cicle superior i la majoria són tutors, però també hi destaquen els mestres especialitzats en l'educació especial i en les llengües estrangeres. El 90% dels mestres saben que és el TEA, però tots han sentit a parlar algun cop de la "Síndrome d'Asperger". Per les variades respostes de la pregunta 6, podem veure que hi pot haver certa confusió amb els conceptes de trastorn i malaltia. Les dues opcions amb el percentatge de respostes més alt definirien el TEA com a "Trastorn que afecta el desenvolupament de la persona, tant en part social com en la del llenguatge" o com a "Malaltia que afecta la part social i del llenguatge de la persona". Un 91,8% dels mestres han tingut algun cop algun alumne amb el trastorn. La gran part dels docents estan en l'encert i diuen que és un trastorn sense cura. Una mica més del 75% dels professionals creuen que els nens amb Asperger han de seguir assistint a centres especialitzats i incloure'ls en escoles ordinàries, per altre banda, aproximadament el 25% dels educadors consideren que haurien de fer una escolarització compartida, és a dir, part de l'horari en escola especial, i part en escola ordinària. Les principals dificultats amb què es troben els nens a l'escola és principalment la relació amb els companys i companyes, a més de la incomprensió, el llenguatge. Els mestres consideren que hi ha una manca d'adaptacions metodològiques. Més de la meitat dels educadors creuen que en el seu centre tenen un grau mitjà de coneixement envers el trastorn. Aquest percentatge va seguit dels que pensen que tenen un coneixement just, i seguidament els que creuen que tenen un grau alt de coneixement. Gairebé un 80% creuen que no tenen la formació suficient per atendre'ls a l'aula, cosa que ens fa pensar que potser es necessitaria posar formacions per tal que els mestres tinguin el coneixement suficient per poder entendre'ls i ajudar-los com és degut.

A la majoria de centres l'alumnat amb TEA lleu tenen: adaptacions metodològiques, adaptacions curriculars en les àrees requerides i acompanyament psicopedagògic. Els enquestats creuen que les millors opcions per fer una campanya de sensibilització és: la campanya de sensibilització a escoles i instituts, una campanya directa amb testimonis reals i uns documentals o programes específics sobre el trastorn.

ii. POBLACIÓ

Amb aquesta enquesta volia saber què i quant sap la població sobre el TEA. L'ha respost gent de menys de 16 anys fins a gent de més de 51 anys. Aproximadament un 45% de la població sap què és l'Asperger i un altre 40% aproximadament no ho sap del tot. Per tant l'altre 15% no sap què és el TEA. Tot i així gairebé un 90% ha sentit a parlar algun cop d'aquesta síndrome. Gairebé un 60% de la població ha conegut algú amb aquest trastorn, per tant hi ha tractat. Ens tornem a trobar en el mateix punt que els docents, i és que potser no acaba d'estar clar el concepte malaltia i el concepte de trastorn. No acabem de saber què és una malaltia i què és un trastorn, quines diferències hi ha. Un 40% de la població aproximadament creu que sí que ho és. Per altre banda un 38% més o menys creu que no ho és, i estan encert. L'altre 20% no estar segur de si ho és o no. La majoria de la població definiria l'Asperger com a "Trastorn que afecta a l'àrea del llenguatge i/o a les habilitats socials de la persona que la pateix". Això ens fa veure que la gent més o menys en té una idea aproximada.

Un 50% aproximadament creu que l'Asperger no té cura, i està encert, però un 38% no està segur, i això m'és contradictori perquè, si saben què és, haurien de saber que no té cura.

Un 60%, més o menys, considera que no haurien assistir a centres especialitzats i incloure'ls en escoles ordinàries, com ara mateix. Un 34% considera que la millor opció és fer una escolarització compartida, és a dir, part de l'horari en escola especial, i part en escola ordinària. Un 5% considera que seria millor que anessin a escoles d'educació especial.

La població en general creu que les tres millors maneres de fer una tasca de divulgació és: la campanya de sensibilització a escoles i instituts, campanyes publicitàries com per exemple la campanya directa amb testimonis reals i, per últim, documentals o programes específics.

La veritat és que m'ha sorprès la quantitat de gent que ha sabut com definir el TEA, però tot i així crec que si la societat realment conegués què és, la població no seguiria excloent aquestes persones amb aquestes dificultats.

8. PART PRÀCTICA II: ADAPTACIONS METODOLÒGIQUES

Com que són nens amb molts problemes per relacionar-se, comunicar-se, vaig pensar que els costaria fer treballs en grup. Fa tres cursos que el GEM ha afegit al pla d'estudis un projecte que anomenem Camins. Aquest projecte engloba diferents àrees en un sol projecte, i es treballa cooperativament amb altres companys. Va ser doncs quan se'm va acudir la idea de fer una adaptació metodològica per tal de baixar la possible dificultat amb què es pugui trobar l'alumne amb TEA.

He seguit un procés molt senzill. Vaig demanar a les mestres de segon de primària les programacions d'aquests projectes. En aquestes programacions està explicat pas a pas cada una de les activitats, la durada de les sessions, els deures que es posaran, si es farà en el grup classe, en grups informals o amb grups formals... Un dia vaig quedar amb la Sara Sánchez, psicopedagoga de l'escola, i em va ensenyar com fer una adaptació o quin tipus d'adaptació caldria per aquest tipus d'assignatura. A partir del que ella em va explicar vaig elaborar les adaptacions de dos projectes diferents. Com a producte final veurem una llibreta física per al nen amb tres apartats diferents. El primer apartat serà de vocabulari, en el nen se li proporcionarà un llistat de paraules que podrien dificultar la comprensió del tema. El segon apartat serà el de deures. Tots els deures estaran explicats perquè els pares ho entenguin. A més a més en aquest apartat es fa fer en alguns casos una feina prèvia a casa perquè li sigui més fàcil l'explicació de l'aula. Per últim hi haurà un apartat perquè ell pugui escriure les coses que va aprenent o les coses que no entén per poder preguntar-ho. A més a més la portada d'aquesta llibreta és un dibuix fet pel nen.

a. CAMINS "CREIXEM"

- ACTIVITAT 1 – REBEM UN EMAIL: L'alumnat ha rebut un email de la casa de colònies el Molí de la Riera. La cuinera s'ha posat malalta i no saben el menú. A partir d'aquí fan entre tots una pluja d'idees per veure què necessiten saber per poder-los ajudar.
 - ADAPTACIÓ: La mestra ha de contribuir que el nen participi preguntant-li i animant-lo a participar.
- ACTIVITAT 2 – QUÈ HA DE TENIR UN MENÚ: A través d'unes imatges s'intenta arribar a unes conclusions per veure què ha tenir un menú per seguir una dieta equilibrada. Se'ls dona una taula per els set dies de la setmana amb els cinc àpats per omplir a casa amb el que han menjat per veure si porten o no una dieta equilibrada.
 - ADAPTACIÓ - En lloc de donar-li una taula amb els set dies de la setmana, podem donar-li una taula per dia, dividida en els 5 àpats perquè pugui omplir-la ell sol i li sigui més fàcil. És important assegurar-se que la informació dels deures arriba a casa.

- **ACTIVITAT 3 – PER QUÈ NECESSITEM ELS ALIMENTS I NO UNA ALTRA COSA?:** Prèviament, aquesta pregunta se'ls planteja als alumnes i han de cercar informació (de manera oral amb els pares, no fa falta que facin cap tipus de treball) . Llavors, els alumnes que han tingut curiositat i han buscat informació explicaran a la resta de la classe el perquè. A partir d'aquí surten conceptes com els nutrients, els aliments energètics...
 - **ADAPTACIÓ** - La mestra s'ha de assegurar que la informació dels deures que s'han de fer a casa arriben bé a la família, per això estaria bé poder afegir a la llibreta de notícies una petita explicació per si l'infant amb TEA no acaba de saber explicar el que ha de fer. En contes de fer-ho de manera oral, pot apuntar algunes idees en un full perquè li sigui més fàcil explicar-ho als companys. Per tal d'ajudar al nen li expliquem una seqüència de comunicació, és a dir, una eina perquè ell pugui entendre la seva situació comunicativa dins del grup. Elaborem en una llibreta un llistat de vocabulari específic del tema per ajudar al nen a comprendre millor el temari. Aquesta llibreta el nen ha de poder consultar-la quan li sigui necessari. Per tal que el nen pugui seguir totes les tècniques de treball cooperatiu, com el llapis al mig, el full giratori, etc, seria convenient tenir un cartell a l'aula amb l'explicació de cada tècnica.

SEQÜÈNCIA DE COMUNICACIÓ

QUÈ HE DE TENIR EN COMPTE QUAN TREBALLO EN GRUP?

Imatge 5. Exemple de la Seqüència de comunicació. Creada per mi a través d'Arasaac. Accessible a: <http://www.arasaac.org/>

- **ACTIVITAT 4 – ELABORACIÓ D'UNA PIRÀMIDE D'ALIMENTS:** Repartir targetes amb aliments i fer piràmide als vidres de la classe. En grups, l'alumnat aniran retallant imatges de les revistes d'aliments (les que ells creguin) i amb una imatge que els farà de guia (projectada a la pissarra) faran la seva piràmide d'aliments. Aquestes piràmides contindran aliments de diferents tipus però ells els podran escollir, és a dir, podran utilitzar Coca-Cola, sucs, la fruita que ells retallin, etc. D'altra banda, si és necessari, els aliments també els pot proporcionar el professor, tot i que, haurà menys varietat.
 - **ADAPTACIÓ** - És important assegurar-se que la informació dels deures arriba a casa.

- ACTIVITAT 5 - En aquesta sessió l'alumnat ha d'esbrinar d'on poden venir els aliments. Es projectaran diferents imatges d'aliments, llavors se'ls preguntarà si saben d'on venen. Tot seguit, entre tots es farà la reflexió conjunta sobre els aliments d'origen animal, d'origen vegetal i mineral.
 - ADAPTACIÓ - Podem utilitzar la taula amb l'explicació de cada tècnica cooperativa per tal de portar a terme l'activitat final.
- ACTIVITAT 6 – SORTIDA AL SUPERMERCAT: L'alumnat anirà al supermercat i amb el suport dels Ipads haurà de fer fotos de diferents aliments. Després a la classe hauran d'omplir una fitxa, on hauran de posar el nom de l'aliment, el grup al qual pertany o quantes racions s'han de menjar al dia (segons la piràmide d'aliments) i la seva procedència.
 - ADAPTACIÓ - Sabem que als nens amb TEA lleu els posen molt nerviosos els canvis de rutines, per tant abans d'anar d'excursió és bo anticipar aquest canvi de rutina explicant a l'infant què farem, on anirem. Fins i tot podem ensenyar fotos del lloc concret per tal de fer-li més fàcil aquest canvi al nen. En quant a la part social, és important que la mestra s'asseguri que el nen no vagi sol a l'hora d'anar pel carrer. A més a més, controlar amb qui va: cal una persona amb qui l'infant pugui confiar, comparteixi un vincle, se senti a gust, que sigui tranquil o tranquil·la...
- ACTIVITAT 7 – LLEGIM L'ETIQUETA DELS ALIMENTS: En aquesta sessió els alumnes han de portar un aliment envasat de casa seva, ja sigui una Coca-Cola, un paquet d'arròs etc... Llavors se'ls pregunta que tenen en comú tots aquests aliments. S'arriba a la conclusió que tots tenen una etiqueta. *Què ens diu aquesta etiqueta?* Tot seguit, es reflexiona sobre els diferents conceptes que podem llegir a l'etiqueta de cada aliment i els expliquem : data de caducitat, ingredients, conservació, capacitat. També podem parlar de com es poden conservar els aliments i els diferents tipus de conservació (per sobre).
 - ADAPTACIÓ - Per tal que l'alumne pugui realitzar l'activitat és imprescindible que porti un aliment amb una etiqueta relativament senzilla, per tant ens hem d'assegurar que la informació arribi a casa. A més a més, estaria bé que l'alumne pugui fer a casa una preparació prèvia perquè a l'hora d'explicar-ho a la resta de companys li sigui més fàcil. A més, seria interessant que la mestra estigués present mentre que el nen fa l'explicació per tal d'ajudar-lo si ho necessita.
- ACTIVITAT 8 – CONTESTEM L'EMAI-L
 - ADAPTACIÓ - La mestra ha d'ajudar l'alumne a participar en l'activitat.

- ACTIVITAT 9 – HÀBITS SALUDABLES: Durant aquesta sessió l'alumnat, mitjançant un suport visual (vídeo, imatges...), haurà d'analitzar diferents situacions sobre l'alimentació. La intenció és reflexionar sobre els hàbits saludables i no saludables. Tot seguit farem un llistat a la pissarra d'hàbits saludables.
 - ADAPTACIÓ - Perquè l'alumne pugui entendre els conceptes que es treballen en aquesta activitat podem proporcionar a l'alumne prèviament unes imatges amb el que són i el que no són hàbits saludables.
- ACTIVITAT 10 – MENJEM BÉ NOSALTRES: L'alumnat ha de portar els quadres omplerts amb relació a la seva dieta que han fet al llarg d'una setmana. Tot seguit, hauran de classificar els àpats que realitzen, és a dir, el que mengen en grups alimentaris (piràmide). Hauran de prendre consciència del que ingereixen aquella setmana. Després posada en comú: Quins són els aliments més consumits per la classe? Segueixen una dieta equilibrada? Propostes de millores o comentaris.
 - ADAPTACIÓ - En lloc de donar-li una taula amb els set dies de la setmana, podem donar-li una taula per dia, dividida en els 5 àpats per què pugui omplir-la ell sol i així li sigui més fàcil.
- ACTIVITAT 11 – ELABORACIÓ D'UN GRÀFIC A PARTIR DE LES GRAELLES. Quants alumnes han menjat peix i quantes vegades a la setmana, fruita, verdura, carn....
 - ADAPTACIÓ - A la llibreta portar comptats de casa el nombre de cops que ha menjat peix, carn..., per tal d'agilitzar l'activitat. Això ens ajudarà a que el nen participi quan la mestra a l'aula li demani el nombre de cops que ha menjat ____ Potser estaria millor si primer es fes en un grups petits un recompte per anar més ràpid.

- ACTIVITAT 12 – FEM UAN RECEPTE SALUDABLE: Hem fet menús per la casa de colònies. Es proposa fer una recepta saludable a l'aula, com pot ser: el pinxo de xocolata calenta amb fruita. Se'ls explica què ens aporten els diferents aliments.
 - ADAPTACIÓ - Per tal que el nen participi, seria interessant donar al nen una recepta desendregada per frases i imatges i a mida que el grup va escrivint-la ell la va ordenant.

EXEMPLE:

Imatge 6. Exemple de l'adaptació proposada per aquesta activitat. Creada per mi a través d'Arasaac. Accessible a: <http://www.arasaac.org/>

- ACTIVITAT 13 – ELABORACIÓ D'UNA DIETA EQUILIBRADA: Els diferents grups base han d'elaborar una dieta equilibrada, cada grup farà el menú d'un dia, on es contemplin els 5 àpats, després el presentaran a la resta del grup i entre tots reflexionarem i/o debatrem cadascun d'ells
 - ADAPTACIÓ - Perquè a l'alumne li sigui més fàcil l'activitat, el que podem fer és demanar que porti preparat de casa a la llibreta dos esmorzars i que ell sigui el primer en escriure un d'ells en el full giratori.

Al final, als annexos trobareu la llibreta amb l'adaptació.

b. CAMINS “ENS EMMIRALLEM”

- **ACTIVITAT 1 – DESCOBRIM EL NOU PROJECTE:** Durant aquesta sessió es poden donar pistes, mitjançant diferents imatges, del tema a treballar: La simetria. A partir d'aquí i amb l'ajuda del professor, l'alumnat a d'esbrinar-ho. Possibles preguntes: *Algú ha escoltat la paraula simetria? Sabeu què vol dir? Què creieu? L'heu escoltat alguna vegada?....* Tot seguit se'ls reparteix una quartilla (si pot ser fulls reciclats/en brut) a cada alumne. Llavors, han de doblegar el full en dues parts iguals, després amb unes tisores, han de retallar i/o dibuixar i retallar la figura que vulguin, sempre que un dels costats de la figura formi part del plec. Després, en obrir el paper doblegat, l'alumnat podrà observar que ha obtingut una figura simètrica amb un sol eix de simetria (extern i intern). Reflexió conjunta de les observacions.
 - **ADAPTACIÓ** - La mestra ha d'intentar que el nen participi, a través de preguntes, animant-lo, etc. A part de l'explicació de la classe la mestra pot ajudar a l'infant tornant-li a explicar més a poc a poc perquè ho entengui millor i pugui seguir l'activitat. En la llibreta, a l'apartat de vocabulari també tindrà explicat què és la simetria i tindrà dibuixos per ajudar-lo a entendre-ho millor.
- **ACTIVITAT 2 – FORMES GEOMÈTRIQUES:** Explicació de simetria axial i especular
 - **ADAPTACIÓ** - L'alumne tindrà els conceptes explicats a l'apartat de vocabulari de la llibreta.
- **ACTIVITAT 3 – PRACTIQUEM:** Fer el mateix exercici que la sessió 1 però amb simetria especular. Doblegar una quartilla i retallar directament creant una figura. Els n'hi sortiran dues que enganxaran en un foli de color. Traçar eix de simetria.
 - **ADAPTACIONS** - Tornar-li a explicar l'activitat i en lloc de dir-li que dibuixi qualsevol cosa, es poden donar diferents opcions perquè ell esculli quina vol dibuixar.
- **ACTIVITAT 4 – CREAR SIMETRIES AMB DIFERENTS SUPORTS:** Crear 3 grups: diferents tallers. Taller 1: doblegar cartolina DinA3 i pintar un costat amb pintura i doblegar. Veure la simetria que surt. Fer-ho 2 vegades (una axial i una altra especular). Taller 2: Doblegar un tros de paper embalar i retallar formant una figura (sense llapis). Obrir i a partir de la figura que ha sortit crear-ne una de real amb retoladors però que sigui simètrica. Taller 3: fer exercicis de simetria llibre T5.
 - **ADAPTACIÓ** - Assegurar-nos que entén que ha de fer a cada taller i on està situat cada taller.
- **ACTIVITAT 5 – APRENEM JUGANT:** Aquesta sessió es pot fer de manera conjunta (a l'aula) o per parelles/grups a l'aula d'informàtica. Se'ls proporcionaran diferents webs on l'alumnat pot jugar i practicar buscant eixos de simetria de diferents dibuixos, entre d'altres...
 - **ADAPTACIÓ** - La mestra ha d'assegurar-se que l'infant participa i, a més a més, tenir en compte el grup o la parella amb qui ha de realitzar l'activitat.

- ACTIVITAT 6 – QUÈ HEM APRÈS: Passar una fitxa (prova) de simetria axial i especular.
 - ADAPTACIÓ – A casa, amb els pares, podem fer un petit “resum” per concloure el tema per tal que després, quan arribi el dia de la fitxa avaluativa, de manera indirecta, hagi estudiat.
- ACTIVITAT 7 – ENS EMMIRALLEM!: *Tenint en compte tot el que hem après, podríem dir que nosaltres som simètrics? Per què? Com ho podem demostrar? Tenim algun eix de simetria?* Per realitzar aquesta activitat, prèviament, se’ls ha de fer una foto de la cara a cada alumne. Després, se’ls ha de proporcionar la imatge de la seva cara a cadascú. Seguidament, amb un regle, cada alumne ha de trobar l’eix de simetria de la seva cara.
 - ADAPTACIÓ - La mestra ha d’intentar que l’alumne participi a l’activitat preguntant-li coses i animant-lo a participar.

Al final, als annexos trobareu la llibreta amb l’adaptació.

c. CAMINS “FEM DE PAGESOS”

- ACTIVITAT 1 – QUÈ SABEM?: Detecció de coneixements previs sobre l’hort i l’agricultura. *Què sabem de l’hort? Què coneixem de l’hort? Algú té hort a casa?...A partir d’aquest intercanvi de coneixements, se’ls explicarà el projecte i els continguts que es treballaran, a través de les diferents activitats. També, se’ls informa que durant tot el curs, ells són els encarregats/responsables de l’hort de l’escola. També, hi haurà una tarda que vindrà l’Albert (encarregat voluntari de l’hort) i faran diferents tasques a l’hort, el funcionament d’aquestes sessions els hi explicarà l’Albert el primer dia que vingui.*
 - ADAPTACIÓ - La mestra ha d’intentar que el nen participi fent-li preguntes puntuals al alumne.
- ACTIVITAT 2 – DIARI DE L’HORT: Durant tot el projecte els diferents grups heterogenis, mitjançant la tècnica del full giratori, han d’escriure en el diari el treball que s’ha realitzat a l’hort aquella setmana. Farà un breu escrit i un dibuix.
 - ADAPTACIÓ - A l’aula hi haurà penjat un full amb l’explicació de les diferents tècniques. A més a més a la llibreta tindrà vocabulari i verbs per ajudar-lo a l’hora de explicar el que han fet al diari. Perquè pugui explicar una de les activitats, serà el primer en escriure en el full giratori.

- **ACTIVITAT 3 – LES PLANTES DE L’HORT:** Durant aquesta sessió, mitjançant el PPT del projecte, es presenten les diferents plantes de l’hort: verdures, hortalisses, etc. També, se’ls explica la diferència entre plantar i sembrar. Seguidament, se’ls reparteix una fitxa per treballar el vocabulari de les plantes de l’hort, que faran mitjançant la tècnica del llapis al mig.
 - **ADAPTACIÓ** - L’alumne tindrà el vocabulari a la llibreta i el podrà consultar sempre que li sigui necessari. A més a més, a la classe estarà penjat el full de les tècniques cooperatives.

- **ACTIVITAT 4 – ANEM AL MERCAT:** Durant aquesta sessió anirem al mercat. Durant l’estada al mercat i, si és possible, observarem els diferents vegetals que hem treballat i que hem après i reflexionarem sobre aquells que podem plantar/sembrar a l’hort. Prèviament, se’ls explicarà el procés de producció, distribució i consum dels productes i es reflexionarà de manera conjunta sobre aquest procés.
 - **ADAPTACIÓ** - És important que s’avisi al nen amb antelació, per evitar frustracions. Podem ensenyar-li fotos del lloc on anem i explicar-li quan, amb qui i a què fer. Hem d’assegurar-nos que el nen tingui parella, i que la parella sigui un company amb el que ell se senti bé.

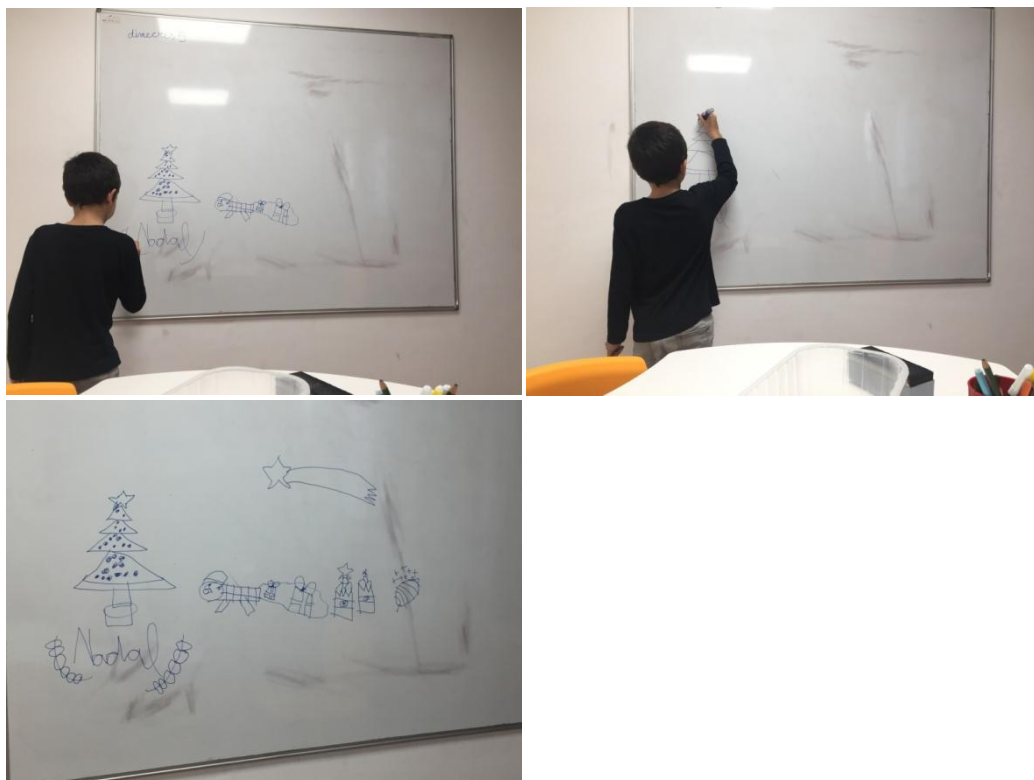
- **ACTIVITAT 5 – CLASSIFICACIÓ DELS VEGETALS:** A través de les sessions anteriors, l’alumnat ha après i observat les diferents plantes que podem trobar a l’hort. Llavors, durant aquesta sessió, en diferents grups, hauran de reconèixer i classificar els vegetals segons si el que ens mengem és el seu fruit, la seva fulla, la seva flor...Aquesta activitat es fa a partir de la tècnica del full giratori. Se’ls proporcionaran imatges i una cartolina per grup. Durant la realització de l’activitat, entre tots, es reflexiona de forma conjunta sobre la classificació dels vegetals.
 - **ADAPTACIÓ** - Al final de la llibreta l’alumne tindrà una foto amb el nom corresponent de diferents hortalisses i aquestes estaran plastificades.

- **ACTIVITAT 6 – CUIDEM EL NOSTRE ENTORN:** Durant aquesta sessió, de manera conjunta elaborarem unes normes de manteniment de l’hort, les quals es redactaran i es penjaran a la classe i si s’escau a l’entrada de l’hort per tal que es tinguin presents. Tot seguit, se’ls plantejarà un seguit de casos amb la finalitat de fer una reflexió sobre la cura del medi ambient.
 - **ADAPTACIÓ** - L’alumne amb la ajuda del mestre pot triar les normes més importants i fer un dibuix amb la norma escrita a sota. D’aquesta manera abans d’anar a l’hort les pot repassar.

- ACTIVITAT 7 – LES EINES DE L’HORT: A partir de la presentació del projecte, se’ls presentaran els diferents instruments/eines/materials bàsics per treballar un hort. A continuació, per grups, mitjançant la tècnica del full giratori faran un mural sobre els diferents estris apresos. Se’ls proporcionaran imatges i una cartolina.
 - ADAPTACIÓ - L’alumne tindrà al final de la llibreta fotografies plastificades dels estris amb els noms corresponents.
- ACTIVITAT 8 – NARRACIÓ: Durant aquesta sessió, per parelles, mitjançant la tècnica del full giratori, han de narrar les vivències/experiències al llarg del projecte sobre el fet de fer de pagès.
 - ADAPTACIÓ - Per l'activitat del full giratori, ell pot ser el primer del seu grup per evitar una frustració en el cas que algun altre component del grup hagi escrit l'eina que ell tenia pensat.
- ACTIVITAT 9 – DITES DE PAGÈS I MEMORI: Durant la primera part de la sessió es treballaran diferents dites de pagès. A les dites els hi faltaran algunes paraules que han d’esbrinar o bé, per intuïció o bé encertant lletra per lletra. Després, es recitaran un parell de vegades entre tots, i tot seguit, aquell qui vulguin les podran dir en veu alta i de memòria (la que ells/es triïn). Després, per grups jugaran al memori, tot i que en aquest cas, consta de la imatge i el seu nom corresponent.
 - ADAPTACIÓ - A casa pot fer una feina prèvia de buscar dites de pagès per quan a la classe es faci l'activitat li sigui més fàcil.
- ACTIVITAT 10 – QUÈ HEM APRÈS?: Per acabar el projecte, de manera individual, es farà una prova escrita. Una vegada acabada, es farà una reflexió conjunta de tot el projecte: Què hem après? Què us agrada més?... Finalment, se’ls explica que és una autoavaluació i per què serveix, de manera que cadascú es pugui autoavaluar mitjançant la graella d’autoavaluació.
 - ADAPTACIÓ - Per preparar la prova es pot endur el material a casa i amb ajuda dels pares fer una mica d'estudi previ. La mestra ha d'intentar que el nen participi fent-li preguntes puntuals al alumne.

9. COMPARTINT MOMENTS

Des del primer moment tenia clar que d'alguna manera volia fer una activitat amb aquest nen, i l'altre dia vaig tenir la oportunitat. Va ser poca estona, però em va permetre poder veure des d'aprop totes aquelles característiques típiques d'aquests nens. Vaig estar sola amb ell. Vam estar dibuixant les dues portades de les llibretes de camins. Jo li llençava preguntes en relació al tema i ell e les responia i dibuixava el que ell creia que anava en relació. Així, de primeres, li va costar una mica venir amb mi, però de seguida va deixar enrere la vergonya i em va parlar sense problema. Aquest nen té dificultats comunicatives, no parla massa català i li costa articular les paraules. A vegades sabia la resposta, però no sabia com expressar-la. Em va explicar moltes coses dels animals, i del Nadal. Per finalitzar l'activitat, com que m'havia explicat que li agradava molt dibuixar li vaig demanar que em dibuixés a la pissarra tot allò que li recordés al Nadal. Em va dibuixar un Caga Tió, un arbre de Nadal, regals... Vaig disfrutar molt aquella estona i crec que vam connectar bastant.

Imatge 7,8 i 9. Fotografies de l'estona que vaig compartir amb el nen que pateix Asperger.

A part d'aquesta estona amb l'infant de segons, vaig trobar molt interessant fer una activitat a ambdues classes de segon. En aquesta activitat vaig explicar un conte, "Autisme: Em vols conèixer?", i a partir, d'aquí vaig proposar quatre problemes. Tots junts, amb la classe, hi vam buscar possibles solucions. A més a més, vam buscar nous problemes i possibles solucions a aquests. Com a producte final vam fer una cartolina que està penjada a l'aula per intentar ajudar tots aquests nens que potser ho necessiten.

L'objectiu d'aquesta activitat era explicar als nens el trastorn i intentar que prenguessin consciència que hi ha nens que els passa i que a vegades no és que vulguin jugar sols, sinó que no saben com jugar amb nosaltres. Crec que vaig assolir l'objectiu. Els nens van estar molt receptius i van participar més del que m'esperava.

Imatge 10, 11 i 12. Jo en una de les aules de segon de primària explicant el conte i fent l'activitat.

10. CONCLUSIONS

Durant aquest treball, he adquirit coneixement sobre el trastorn. He pogut conèixer i compartir moments amb nens i adolescents que el pateixen aleshores que he conegut a professionals relacionats amb l'àmbit de la psicopatologia. De tots ells, he après a tenir una mirada més oberta cap a les persones amb dificultats. M'enduc noves experiències, nous coneixements i una actitud positiva vers a les dificultats. A més he après com són les programacions acadèmiques, com s'organitzen els seus continguts i he après a fer adaptacions i a crear materials propis sobre el treball que es fa a l'aula.

Destaco també que el meu treball és adaptable a les necessitats específiques d'altres alumnes amb algun tipus de dificultat de llenguatge, amb o sense trastorn Asperger, ja que es tracta d'una adaptació visual, manipulativa i molt vivencial. És per això que valoro la possibilitat d'aprofitar el disseny de les activitats programades amb altres alumnes.

A través de les enquestes he pogut veure que els docents creuen que no tenen el coneixement suficient per atendre aquests nens a l'aula, i que potser seria interessant que des del propi departament d'educació s'organitzessin cursos i formacions per mestres i professors. Quan més es coneguin els trastorns, més fàcil és el seu abordatge i menys inseguretats tindran els mestres i educadors en el seu dia a dia.

L'enquesta dirigida a la població general em va sorprendre gratament, ja que més de la majoria d'enquestats creuen saber què és el trastorn TEA. Pensava que era un concepte més desconegut fora d'ambients escolars o mèdics. En canvi, vaig trobar certa contradicció en el fet que no sabessin si tenia o no cura. Això em porta a pensar que el coneixement del tema és un tant superficial.

Les estones que vaig passar amb les dues classes de segon de primària, explicant el conte i buscant possibles problemes i les seves solucions, em va resultar molt gratificant. Ha estat la meua primera intervenció directa en una aula. Em va sorprendre la seva creativitat i imaginació, doncs a ells se'ls varen acudir possibles problemes que a mi ni tan sols no se m'havien passat pel cap, i es que ells ho estan vivint. Això em fa pensar que compartir el dia a dia a l'aula i a l'escola amb un company amb el trastorn, els ha aportat una informació indirecta sobre les dificultats.

11. **BIBLIOGRAFIA**

WEBS

Grupo fundación Ramon Noguera. Accessible a:

https://grupfrn.cat/es/blog_1/articulos-de-interes/que-es-trastorno-del-espectro-autista (29.03.2018)

MARINA MONGILLOT. *Criatures*. Accessible a: https://criatures.ara.cat/blogs/temps-fora/Trastorns-lEspectre-Autista-TEA_6_1552104776.html (3.04.2018)

Generalitat de Catalunya. Accessible a:

<http://xtec.gencat.cat/ca/curriculum/diversitat/alumnes/tdes/car/> (29.03.2018)

Tea.cat. Accessible a: <http://www.tea.cat/contingut/autisme> (29.03.2018)

Universidad Internacional de Valencia. Accessible a:

<https://www.universidadviu.es/los-distintos-tipos-de-trastorno-del-espectro-autista-tea-caracteristicas-y-formas-de-intervencion-en-el-aula/> (29.03.2018)

Generalitat de Catalunya. Accessible a:

http://canalsalut.gencat.cat/web/.content/home_canal_salut/professionals/temes_de_salut/salut_mental/documents/pdf/pla_tea_2012.pdf (10.06.2018)

Confederación de Asperger de España. Accessible a: <https://www.asperger.es/> (30.04.2018)

El País, de mamas a papas. Accessible a:

https://elpais.com/elpais/2017/09/05/mamas_papas/1504613435_432765.html (30.04.2018)

Kids and health. Accessible a: <https://kidshealth.org/es/parents/asperger-esp.html>

(30.04.2018)

RUBÉN, ASPERGER ALMERÍA. *Experiencia real de un niño con Asperger*. Accessible a:

<https://www.youtube.com/watch?v=Fo8oj1l7n9M&feature=youtu.be> (30.04.2018)

Dr ALEJANDRO AMOR SALAMANCA. *Fundació friends Asperger*. Accessible a:

<http://fundaciofriends.org/que-es-sindrome-asperger/> (31.07.2018)

Autism Societ. Accessible a: <http://www.autism-society.org/en-espanol/el-sindrome-de-asperger/> (31.07.2018)

M^a DEL MAR GALLEGO MATELLÁN, UNIVERSIDAD DE SALAMANCA. *Guía para la interacción del alumnado con TEA en Educación Primaria*. Accessible a: http://autismodiario.org/wp-content/uploads/2013/12/Guia_integracion_alumnadoTEA_GALLEGO2012-1.pdf (28.08.2018)

MIGUEL ANTONIO HIGUERA. *Autismo diario*. Accessible a : <https://autismodiario.org/2011/12/03/berrinches-rabietas-y-perdidas-del-control-manejo-emocional-en-ninos-con-autismo-%E2%80%933-parte-iii/> (17.10.2018)

INÉS COMPTE. *Criatures (ara.cat)*. Accessible a : https://criatures.ara.cat/infancia/Autisme-metode-TEACCH-aula_0_2083591813.html (13.10.2018)

El mètode teach. Accessible a: <http://blocs.xtec.cat/tcscg/files/2011/04/el-metode-teacch.pdf> (13.10.2018)

LAURA GIMÉNES ARBÓS. *Issue*. Accessible a: https://issuu.com/bibmontserrat/docs/tr_lauragimenez (14.10.2018)

LLIBRES CONSULTATS

MERINO MARTÍNEZ, Maria. *Todo sobre el Asperger*. Altaria, 2014

GALERA RODRIGO, Asunción. *Em vols conèixer? Autisme*. Salvatella, 2008

12. ANNEXOS

ANNEX 1 - ENTREVISTES

PSICÒLOGA DE L'ASSOCIACIÓ D'ASPERGER

Rebeca Montreal

- **Quina diferència hi ha entre l'Asperger i el TEA?(Trastorn espectre autista)**

Actualment, l'Asperger com a tal no existeix, ara és el Trastorn de l'espectre autista. Es diu doncs, que és un continu, és a dir per una banda hi persones que tenen trets però que no tindrien el diagnòstic de TEA, i a partir d'un punt, una sèrie de trets i característiques, es considera que la persona ja té TEA. Ho dividim doncs en 3 nivells, lleu, moderat i sever. La síndrome d'Asperger és el que ara seria el TEA lleu. Què es a veure? Abans la diferència era que es considerava que una persona que tingués síndrome d'Asperger no podria tenir retard en el llenguatge, però es va veure, arrel de moltes investigacions científiques, que sí, que molts nens amb Asperger patien aquest retard. Per tant es va considerar que no és que fossin dues coses diferents, sinó que era el mateix però que s'havia de considerar com un continu. Va ser doncs quan es va deixar de dir síndrome d'Asperger i es va passar a dir Trastorn d'espectre autista, lleu en aquest cas. Com hem dit, es va arribar aquest punt a través d'investigacions científiques, així que podria ser que d'aquí uns anys ho tornin a considerar dues coses diferents.

- **Com es detecta Asperger? Quin és el procés de detecció?**

Depèn molt dels nivells. En el cas que sigui un nivell sever, es detecta abans, ja que les dificultats són més marcades. En el cas de un TEA lleu, o el síndrome d'Asperger, el que s'està veient és que abans els nens passaven molt més desapercebuts, ja que els professionals no tenien coneixements, i es veia com un nen que estava sol, que o jugava amb altres nens, que li costava relacionar-se, però no s'acabava de fer un diagnòstic, i ara, en canvi, les escoles estan més sensibilitzades i més preparades per detectar-ho.

El procés molts cops és que l'escola veuen alguna cosa en el nen que és diferent del desenvolupament habitual, i molt cops l'EAP, observa aquests nens i nenes. És el que comença a veure alguns trets que no són de tant fàcil reconeixement i recomana a la família que vagi al pediatre per tal que el derivin al CSMIJ o bé els deriven ells mateixos. El CSMIJ és la part de psicologia infantil i juvenil, el centre de salut mental dins l'hospital. Allà doncs, et fan el diagnòstic. Tot i així quan una família rep la recomanació dels professionals pot decidir si fer el diagnòstic per la part pública, el CSMIJ, o per privat. Nosaltres tot i així recomanem que es faci també el diagnòstic per la via pública, però clar és bastant més lenta.

Per poder diagnosticar el trastorn hi ha unes proves específiques que s'han de passar. Aquestes són l'ADI-R i ADOS-G. L'ADI-R, és una entrevista que es passa als pares i l'ADOS-G és una escala d'observació que es passa als nens. Se'ls hi passen una sèrie d'activitats i proves per veure com respon.

A les escoles el que a vegades es veu són nens petits que juguen més aviat sols a l'hora del pati, que no miren els ulls, que els hi costa comprendre la part social, a nivell també de emocions són nens que els hi costa tolerar la frustració, que a vegades poden ser nens conductuals, que és més adonar-se'n del possible trastorn, en canvi en el cas dels cinívits, que costa més a vegades, es veu com un nen tímid, quan realment darrera d'aquesta timidesa hi ha dificultats. Jo crec que quan són petits sobretot és veu un aïllament, el fet de que els hi costa relacionar-se amb els companys de classe, amb nens del parc... o que quan es relacionen la manera en que ho fan diguéssim que crida l'atenció.

- **Una de les metodologies de l'escola és el treball cooperatiu. Amb aquesta metodologia es treballen projectes que abarquen àrees diverses, i això vol dir que aquest nen es troben sovint en situacions on han d'organitzar-se i treballar amb altres companys. Com creus que l'escola o els mestres poden adaptar aquests treball i aquesta metodologia per tal que ells participin activament en els projectes?**

El que dic sempre en els treballs en grup és que són moments difícils per ells i necessiten molta estructura. Una manera d'adaptar jo crec que podria ser marcar-li que és el que s'espera d'ell dins del grup, com quines tasques concretes pot fer, perquè, a vegades, el fet d'estar en un grup els hi costa tenir aquesta iniciativa, per exemple posar-se d'acord amb els altres, opinar del que estan dient els altres... Llavors, jo crec que necessitaria com una estructura de ¿Què és el que s'espera de mi en aquest treball? Intentar pautar una mica el que es pot fer. Sé que és difícil ja que en un treball en grup el que es busca a vegades és les aportacions que pot fer cada membre. Dins d'aquest trastorn també s'ha de tenir en compte que hi ha molts perfils. Hi ha el nen que a nivell cognitiu té altes capacitats, llavors en el cas d'aquests nens molts cops semblen nens pedants. És important doncs el contrari, frenar i que aprenguin a acceptar les opinions dels altres, anticipar-li que ha d'escoltar les altres opinions, que no vol dir que la seva opinió no sigui bona, però que no només val la seva opinió i que s'ha de tenir totes en compte per tal d'arribar a un acord. Tot això els hi costa molt, i potser necessiten, a vegades com tenen hores amb la psicopedagoga, doncs que s'observi el que està passant i després poder reflexionar amb ells de les coses que s'han vist perquè puguin avançar. Si la professora ha vist que potser és un nen que en el grup no té en compte les opinions dels altres, que fa comentaris inadequats i no se'n adonen per la falta

d'empatia, per exemple, "pues jo no estic d'acord amb aquesta tonteria" doncs explicar-li que el proper cop en canvi de dir això potser s'ha de dir d'una altre manera com "doncs jo no hi acabo d'estar d'acord amb això per aquest motiu". D'alguna manera fer de model de quin tipus de frase o comentari poden fer per no fer sentir malament als altres. Però per altre banda també hi ha nens que no tenen iniciativa i no participen perquè no saben que han de fer...

S'ha de vigilar també amb les hipersensibilitats del nen. Sobretot tenen hipersensibilitats amb l'oïda, els solïrolls forts xivarri, i això els angoixa, etc. Aquesta és la hipersensibilitat que més pot afectar en aquest cas però n'hi ha moltes altres que s'han de tenir en compte.

- **Quin tipus d'activitats d'ajuda a les famílies i als infants s'ofereix des de l'associació?**

Doncs mira, fem tan intervenció individual com grupal. Considerem que és molt important. Quan algú entra comencem amb una intervenció individual, però de seguida ho complementem amb la grupal, ja que és on podem posar en pràctica tot el que es treballa a les sessions individuals.

Després per altre banda tenim una part molt gran i molt important, que és l'esplai. És molt important ja que no només es treballa amb un grup, sinó que és en un entorn diguéssim natural, menys controlat, amb menys estructura... Tenim esplais de cap de setmana, que són els dissabtes. És un esplai terapèutic que nosaltres li diem, ja que és un espai per passar-nos-ho bé, és un espai d'oci, però el que busquem també és aconseguir uns objectius, per exemple, ja porto un grup de mitjans, doncs els objectius d'aquest any era la interacció social entre ells i les emocions. Ens marquem uns objectius, i fem activitats per tal d'assolir els objectius, per exemple, taller de cuina perquè volem treballar l'autonomia, gimcanes per reforçar el treball en equip... Són activitats totalment lúdiques.

A part també tenim el casal d'estiu, que jo crec que és un dels moments on més evoluciona, ja que és un intensiu de vuit hores diàries, un intensiu terapèutic però també d'oci. En aquest casal es poden treballar moltíssimes coses. Marquem també, depenen de grup, una estructura ja que és el que els calma i no estar tan angoixats.

Per les famílies tenim "taller de pares" per quan entren o quan volen espuntar-se al TEA, conèixer les dificultats del trastorn... Després també tenim un espai de ventilació emocional, que aquí ja no és tant saber com és el teu fill, les dificultats que té i donar pautes, sinó perquè puguin trobar experiències en comú amb altres famílies i puguin expressar com es senten, el seu dia a dia... Una mica com un grup d'ajuda, de recolzament.

- **Quina avantatge creieu que hi ha agrupant nens amb aquesta síndrome entre ells?**

Jo crec que a vegades, per experiències que ens han explicat mares d'escola i de nens que no venen aquí junts, s'acaben trobant perquè s'acaben entenent. No sé, inclús a l'escola ordinària, si en una classe hi ha dos nens amb Asperger, que algun cop alguna família m'ho ha explicat, s'acaben ajuntant perquè entre ells s'entenen i tenen la mateixa forma de veure el món i això els ajuda. Crec també que no és tant el que els beneficia ajuntar-los, sinó que potser s'haurien de fer més xerrades a les escoles perquè els nens que no tenen dificultats ho puguin entendre i es hi facin costat. Això és el que jo crec personalment que en alguns moments falta, perquè un nen que no entén i no sap que li passa aquest altre nen, veu que aquell nen està jugant sol i ja està, en canvi si a aquest nen se li explica que aquest nen té dificultats per relacionar-se i que si ell o ella l'ajuda, es podrà incloure en el grup, doncs es podria fer, per tant hi ha un importat treball de sensibilitzar a la població.

- **Amb quines dificultats es troben les famílies i els nens a les escoles?**

Dins l'escola depèn molt dels perfils que parlàvem abans, hi ha el nen que a nivell acadèmic no té cap mena de problema i els pares, a vegades el que demanen és que "com que el meu nen a nivell cognitiu i de notes és molt bo no rep l'ajuda que jo crec que necessita a nivell social", per exemple. L'hora del pati per ells és la hora més difícil, i és l'hora on menys ajuda tenen, ja que no hi ha una estructura i és difícil que els mestres puguin estar per ells, ja que a l'hora del pati normalment hi ha conflictes, etc. Els moments doncs de no-estructura, l'hora del pati, quan es queden al menjador, les entrades i les sortides, són els moments més complicats per ells. I després també hi ha nens que a nivell acadèmic tenen dificultats i és també el poder adaptar el contingut a través de plans individualitzats (PI), que això és una cosa que mica en mica es va fent. Jo crec que la literalitat també molts cops, són nens molt literals, i molts cops sembla que t'estiguin vacil·lant i realment no és així. Per exemple t'explico un cas real, un nen estava al menjador i la monitora li deia, "si te atreves vuelve a poner el plato en la mesa" i ho tornava a posar, "como, venga vuélvelo a poner" i ell el tornava a posar, i les monitores deien que era un nen molt desafiant, i clar realment no t'estava desafiant simplement ell feia el que li deies literalment. A vegades no ens adonem i la manera de parlar és poc literal i ells no ho entenen.

- **Posem un exemple, si un nen amb aquesta síndrome a l'hora del pati no vol jugar amb altres nens i vol estar sol, Com creieu que hauria d'actuar un adult davant d'aquesta situació? (els mestres han de respectar la seva decisió o animar-los/forçar-los a jugar amb altres nens?)**

Hi ha molts perfils diferents, el que molts cops pensem que estan jugant sols perquè volen jugar sols i no és així, és perquè no saben com jugar amb els altres nens, i això ho veiem molt a l'esplai. És veure doncs una mica que necessiten, si ell necessita estar sol li podem deixar un moment i després intentar-lo integrar. Hi ha una cosa que s'està començant a fer en algunes escoles i estar ajudant molt i és ficar jocs reglats perquè com que tenen normes els poden seguir. Per exemple els jocs d'imaginar que s'inventen un personatge, això els hi costa moltíssim i que un professor l'integri estar molt bé però en aquest tipus de joc als dos minuts acaben deixant de jugar perquè no saben seguir aquest joc, i això ho treballem molt aquí. Però els jocs amb normes es pot treballar des de aquí. Per exemple ens aviseu del joc al que esteu jugant i nosaltres aquí també els hi expliquem per tal que sigui més fàcil per ells i puguin seguir-lo. A vegades també els que els hi passa és que no saben introduir-se en un joc, llavors jo sempre dono com pautes, anar al costat de l'infant i dir-li "a veure, fixa't, què estan fent? A què estan jugant?" perquè a vegades ni se'n adonen de a què juguen els altres, "i a tu, t'agrada algun d'aquests jocs? Quin t'agrada? I què podries fer per jugar?" fer una mica de model, ajudar-los a introduir-se, "Hola, que puc jugar?"...

- **Per el que he estat llegint i investigant, els nens acostumen a seguir moltes rutines, a casa es segueix alguna rutina específica?**

És una característica, la majoria necessiten tenir coses pautades i seguir rutines, ja que els hi dona seguretat i tranquil·litat. Per això espais com el pati els hi costa, ja que no es segueix un patró, una rutina... Sempre que hi ha un canvi de rutina a l'escola perquè es fa la setmana de la ciència, la setmana cultural, el marxar de colònies, les excursions, són coses que a ells els hi genera angoixa perquè els hi genera un canvi. Davant d'aquest canvi, a vegades no saben que s'espera d'ells, que pot passar i això els fa estar intranquils, llavors és poder anticipar tot això, poder anar avançant. Jo recomano que a les aules hi hagi un horari visible perquè ell ho tingui present i estigui tranquil. O situacions com fer un simulacre d'incendi, pues explicar-li bé a ell primer perquè en aquell moment no es bloquegi. A vegades els nens també tenen com uns rituals, per exemple amb el lavabo encara que potser no tinguin ganes, però ells tenen el ritual de abans d'entrar anar al lavabo, i quan els hi treus tot se'ls hi descol·loca, però clar, quan no hi entens és difícil veure que allò és un ritual.

- **Hi ha algun patró que es repeteix? Vull dir he trobat varis estudis que diuen que són molt intel·ligents en certs àmbits, però després a la vida real, he trobat mestres que em diuen que això no té perquè ser sempre així...**

Una de les característiques del TEA és l'interès restringit, és a dir, molts d'ells, la gran majoria, tenen un interès molt centrat en un tema concret, com una mena d'obsessió. Llavors si el seu interès són les matemàtiques, possiblement l'infant sigui molt bo en aquesta àrea. A vegades fins i tot s'ha confós a nens amb Asperger amb nens amb superdotació. Hi ha nens amb síndrome d'Asperger que són superdotats, però que sàpiga molt d'un tema no vol dir que sigui superdotat, perquè quan tu li passes una prova d'una altra matèria té un rendiment normal. Amb les mates, per exemple, jo et diria que és just el contrari, que és una de les assignatures que més els hi costa, perquè amb l'abstracció tenen moltes dificultats.

A ells els hi és més fàcil les coses mecàniques, com les sumes, les restes, les multiplicacions, etc, però quan ja es comença amb els problemes a fer abstracció, aquí tenen moltes dificultats. Hi ha una part que són les funcions executives, que està a la part de davant de l'òvul prefrontal que s'encarrega de planificar i organitzar, i aquí ells també tenen moltes dificultats. Tenen un interès centrat en un tema que si són les mates seran molt bons en aquesta àrea, però a vegades també poden ser les ciències. Tenim nens que saben moltíssim de dinosaures, d'animals, del cos humà, per exemple tenim un nen que quan esternudes et pot explicar tot el procés... Són temes que els hi agrada, que investiguen, que llegeixen, llavors acaben sabent moltíssim més del que tu i jo podem saber possiblement. A ells molts cops el que també els hi passa és que les seves converses són només sobre aquest tema que és sobre el seu interès. Llavors, que passa?, doncs que els altres nens acaben cansant-se del tema. Ell no se'n adona que està parlant tota l'estona del mateix, i que arriba un punt que tu t'avorreixes. Molts cops la seva interacció amb els altres és a través d'aquest tema, llavors si tu li segueixes amb el tema, ell et parlarà però és com si només hi hagués una relació per una banda, i ell no ho veurà. I després és cert que hi ha nens amb TEA lleu que tenen altes capacitats i són superdotats però no són tots com es pensava.

Potser una cosa que sí que et diria que els hi sol agradar molt és la informàtica. Hi ha com temes molts cops que es repeteixen. Ara últimament els dinosaures, la informàtica, els videojocs... A vegades videojocs concrets també com Minecraft, Fornite. També en la informàtica i els videojocs tot té un perquè, es segueixen certs patrons... De fet ara hi ha una empresa d'informàtica que es diu Especial Isterne que treballa i forma a nens amb TEA.

- **Què els hi agrada fer en les estones de lleure? Solen fer activitats extraescolars?...**

Depèn del cas. Hi ha molts que acaben passant d'un extraescolar a l'altre. Per exemple el fútbol no acostuma agradar, perquè tenen moltes dificultats, hi ha moltes normes, molts cops mal interpreten, que si normalment ja passa doncs ells encara més amb les petades... Els esports en general, la majoria no acostumen a ser molt hàbils. Sobretot fan extraescolars de robòtica, de música... Molts cops fracassen en els extraescolars ja que són en grup, que és que recomanem per poder treballar la part social...

NOI AFECTAT PER LA SÍNDROME

Héctor, 18 anys

1. Quants anys tenies quan et van diagnosticar TEA LLEU?

Tenia 11 anys, m'havien diagnosticat TDAH als 10, però als 11 em van diagnosticar Asperger. Des de aquell mateix estiu vaig començar a anar a l'esplai de l'associació.

2. Recordes el moment en que et van dir que tenies el trastorn? Sabies que era?

Sí, el recordo bé, però no em va sobtar molt, perquè ja m'havien diagnosticat TDAH i no ho trobava dolent, sinó que simplement ho veia com una peculiaritat. En aquell moment m'ho van explicar, em van dir que solia comportar més dificultats socials, hipersensibilitats, i que solia anar acompanyat de millors capacitats en alguns àmbits acadèmics. Vaig veure que això era una peculiaritat especial, i vaig dir "bueno vale", i em va fer com certa il·lusió, perquè com que jo ja veia que tenia certes dificultats socials em va agradar perquè jo sempre havia valorat molt l'àmbit acadèmic i veia que tenia alguna cosa especial i que en certes assignatures sobresortia dels meus companys de classe.

3. Explica'm una mica com va ser el procés que vas seguir fins que et van detectar el trastorn.

Jo sempre havia tingut certes dificultats social, encara que tenia amics, perquè en aquest sentit he tingut sort, però em costava pillar algunes bromes, m'enfadava molt, em costava encaixar amb l'entorn... Llavors la meua tieta, que és professora de filosofia a la universitat li va recomanar a la meua mare que anés a l'hospital de Sant Joan de Déu i ens pagar el diagnòstic i vam anar fent proves durant un temps i un dia ens van trucar, hi vam anar i ens van dir que tenia Asperger. El diagnòstic constava de entrevistes, diferents jocs.. Vam fer tres sessions i a la quarta em van donar el diagnòstic.

4. Com et vas sentir després d'aquest temps d'exploració i diagnòstic?

Mai m'he sentit malament, potser és perquè el meu Asperger era més light que el de altres nens que tenen moltes més dificultats, i això em fa pensar que potser he tingut més sort o que tampoc és tan dolent, que es pot viure amb això. Fins i tot m'ha portat avantatges. L'altre dia em van diagnosticar el 33% de discapacitat permanent així que sempre podré desgravar impostos.

5. Quines són les principals dificultats amb que t'has trobat a l'escola en quant a la part acadèmica? (assignatures, que millor van anar i les que pitjor, etc)

Sempre m'han costat més les llengües, ja que són més desestructurades, necessites no fer faltes, tenir bona lletra, i sempre he tingut lletra que no s'entén com la dels doctors, quan fèiem dictats sempre em faltaven línies entre mig, anava més lent escrivint... En canvi sóc molt bo en mates perquè són més estructurades i m'agradava també molt la informàtica.

6. Creus que els mestres es mostraven sensibles a la teva particularitat?

Sí, crec que sempre els professors, com a mínim al meu institut, van ser molt constructius, de fet els professors van ser els que també em van aconsellar fer proves, de les quals em van diagnosticar el TDAH. Sempre a l'institut, com en l'escola, com en la universitat els professors m'han intentat ajudar en tot, m'han entès, si ha sigut necessari s'han quedat més temps amb mi...

7. Van fer-te algun tipus d'adaptació? (Si és el cas... Com vivies tu tenir uns materials de suport diferents, o una ajuda més individualitzada)

No se'm va fer una adaptació específica sinó que em van assignar una hora setmanal de teràpia, a la meua escola tenien una cosa que als migdies et quedaves una mica més de temps i repassàvem. A l'institut també tenia una o dues hores setmanals amb la psicòloga i coses així.

Sempre ho he trobat una mica normal, perquè mai han sigut ajudes molt fortes, i com que no he tingut un Asperger molt fort, i com que potser no era tan acadèmica, sinó era més complementari, per arreglar faltes, per ensenyar-me a relacionar-me...

8. Durant la teua etapa acadèmica has necessitat anar a classes de reforç, d'ajuda, etc?

Sobretot al batxillerat he estat fent classes de mates i d'anglès. Això m'ha fet millorar una mica i m'ha ajudat a aprovar les assignatures. També durant l'època d'institut anava a un lloc que es deia Àrea d'estudi, que era com una acadèmia privada per repassar el que s'havia explicat el cole, ampliar certs conceptes...

9. Quines són les principals dificultats que t'has trobat a l'escola en l'àmbit social?

Sobretot a fer nous amics, sempre he estat molt més amb el de tota la vida, per dir-ho d'alguna manera. També entendre algunes bromes. Em costava molt empatitzar, és de les coses que més em costava, per tant entendre si estaven contents o tristos... Em costa molt el fet de quedar amb amics, prefereixo estar a casa, no m'agrada molt parlar.

10. Hi ha alguna cosa que creus que va faltar a la teva escola i que penses que es podria millorar per ajudar a altres nens amb Asperger?

Està clar que encara falta un estructura més empatitzada amb els nens amb Asperger, però tampoc sabria dir-te ara quines coses exactament, perquè tenia ajudes complementàries i així. Potser un complement social per ensenyar-te a parlar, a comunicar-te, a apropar-te als altres...

11. Creus que els professionals de l'educació coneixen suficientment el trastorn i saben què haurien de tenir en compte?

Crec que potser fa uns anys no, però que últimament la gent és més conscient d'això, també si els hi expliques les dificultats les poden entendre perfectament. Com que ara s'està fent més comú, són capaços de afrontar certes actituds o certs problemes, i que encara que no estiguin preparats per casos, potser, més extrems, són capaços de resoldre els problemes o reaccionar de diferents maneres.

12. Segueixes algun tipus de rutina?

M'haig de ficar moltes alarmes per enrecordar-me de les coses. Coses quotidianes com rentar-se les dent, perquè sinó m'oblido completament.

Em despert-ho, prenc la pastilla i me'n vaig a la universitat, torno de la universitat i ja és hora d'anar a dormir. No tinc molt de temps per fer res.

Però no em costa seguir una rutina, sinó crear-la.

Als caps de setmana, em despert-ho bastant d'hora, perquè el meu cos ho veu com una pèrdua de temps i m'agrada aprofitar el dia. Després normalment jugo a videojocs. Alguna tarda quedo amb amics, i els diumenges tenim dinar familiar així que són bastant normals els meus caps de setmana.

13. Quines activitats fas a l'associació? Creus que t'han ajudat?

A l'associació faig teràpia, després vaig a l'esplai, i ara, com que vaig a la universitat i no tinc temps, no hi vaig però també anava a la sessió amb grup. A part, ara ja no, però he anat molts anys al casal d'estiu.

Crec que m'ha ajudat moltíssim, sempre aprenc coses, i des de que hi vaig he millorat molt, sobretot amb la maduresa emocional.

14. Creus que és important la labor de l'associació?

Crec que és molt important. Sé que hi ha altres tipus d'associacions per la del Maresme en concret al tenir l'esplai i el casal d'estiu, etc, és molt important perquè els nens amb Asperger puguin estar amb altres nens amb el trastorn i aquests s'entenen millor.

També l'associació els ajuda a fer amics, a empatitzar, a entendre altres persones, etc, que són coneixements emocionals que sense ells no pots arribar molt lluny en el món de les relacions socials.

15. Què li diries ara a un nen que han diagnosticar Asperger?

Intentaria explicar clarament què és l'Asperger, fer-li veure que no és una cosa dolenta, i que simplement porta dificultats en certs aspectes, intentar això que no s'espanti i que en canvi de veure-ho com un problema que ho vegi com una peculiaritat com vaig fer jo. Aprofitaria per donar-li consells de com fer amics a partir de la meva experiència.

16. Què t'agradaria dir-li al món?

Al ser l'Asperger un trastorn de l'Espectre Autista més lleu, crec que la societat hauria de tractar aquesta gent com a persones absolutament normals, i és que ho són. Simplement tenen dificultats, i és gent que pràcticament pot fer vida normal, que els hem d'ajudar a integrar-los i a fer-los sentir millor, ja que a vegades ens sentim desplaçats. A més a més que la gent amb Asperger en canvi de esforçar-se només un cop s'hi esforcin més, i que la societat en canvi de fer-los esforçar-se tres cops que els facin esforçar-se un perquè per a nosaltres també es difícil.

No serveixen les excuses de "Perdó, jo no sabia que tenia Asperger", perquè hi ha moltes maneres de saber-ho fàcilment, una cosa tan simple com badallar. Normalment una persona que badall, si té al costat una altre, aquesta badalla també, en canvi els nens amb Asperger no badallen. El contagi del badall és una mostra d'empatia, i nosaltres pràcticament no en tenim.

ANNEX 2 – ENQUESTES

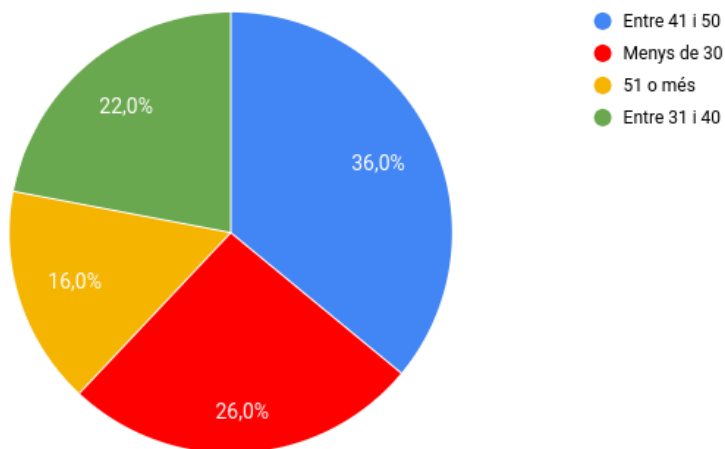
QUÈ EN SABEN ELS DOCENTS SOBRE EL TEA?

Aquesta enquesta va adreçada als mestres de primària i la han respost un total de 50 persones.

1. Quina és la teva edat?

- a. Menys de 30
- b. Entre 31 i 40
- c. Entre 41 i 50
- d. 51 o més

1. Quina és la teva edat?

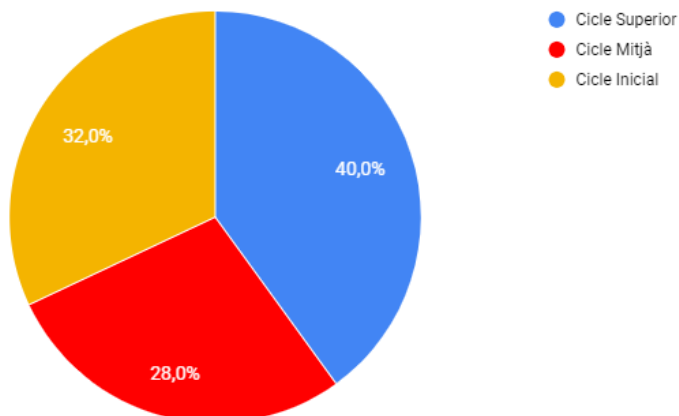

50 respostes

2. A quin cicle treballes actualment?

- a. Cicle inicial
- b. Cicle mitjà
- c. Cicle superior

2. A quin cicle treballes actualment?

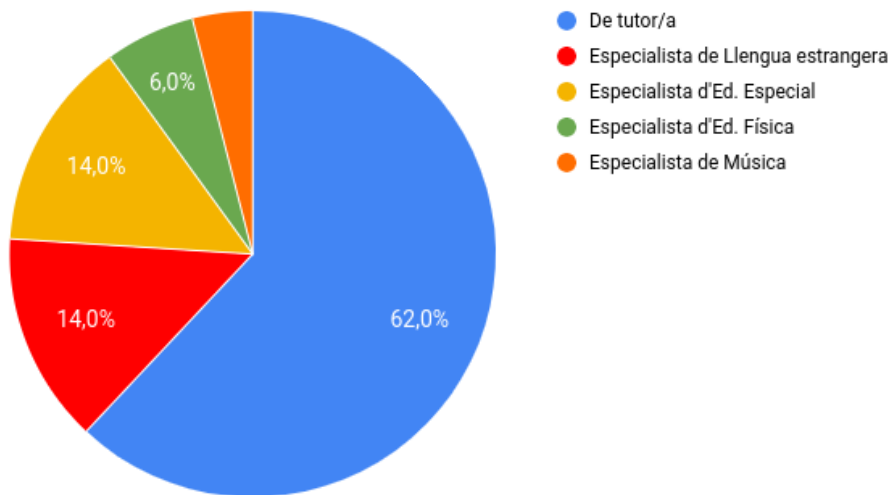

50 respostes

3. Habitualment treballes...

- a. De tutor/a
- b. Especialista de música
- c. Especialista d'Educació Física
- d. Especialista de Llengua estrangera
- e. Especialista d'Educació Especial

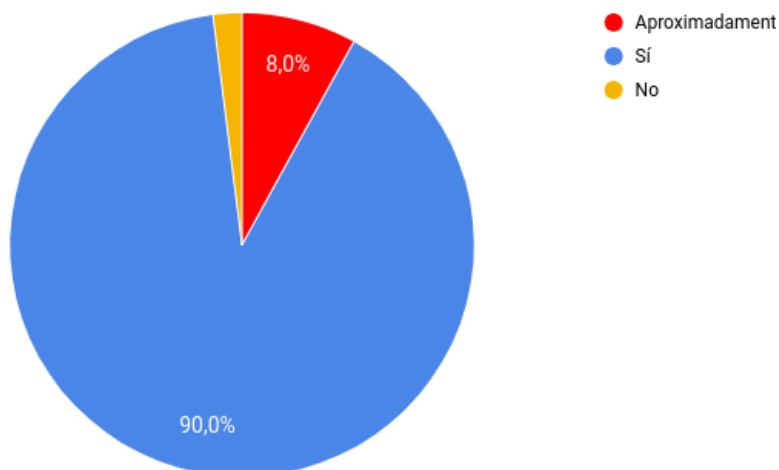
3. Habitualment treballes...

4. Saps què és el TEA (Trastorn d'Espectre Autista)?

- a. Sí
- b. No
- c. Aproximadament

4. Saps què és el TEA?

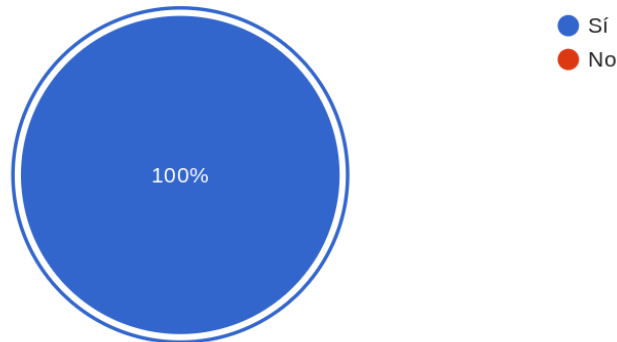

5. Has sentit a parlar de la "Síndrome d'Asperger"?

- a. Sí
- b. No

5. Has sentit a parlar de "La Síndrome d'Asperger"?

50 respostes

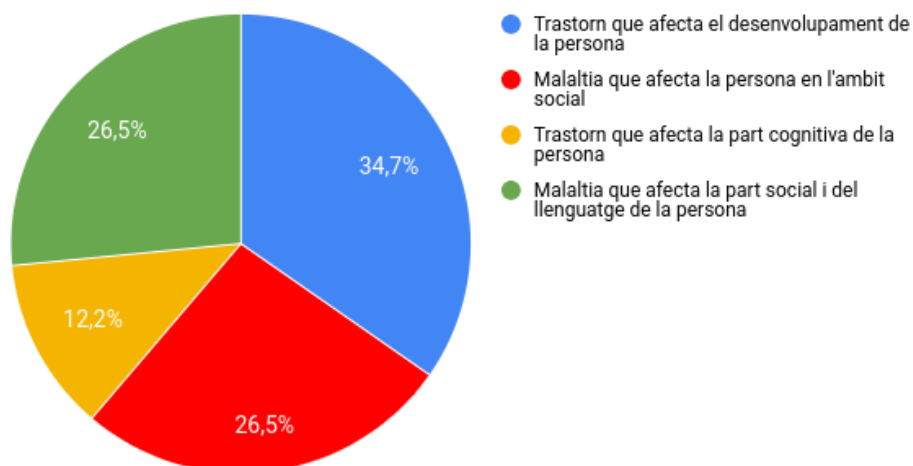

50 respostes

6. Quina d'aquestes definicions trobes més adequada per descriure'l?

- a. Malaltia que afecta la persona en l'àmbit social
- b. Trastorn que afecta la part cognitiva de la persona
- c. Trastorn que afecta el desenvolupament de la persona, tant en part social com en la del llenguatge
- d. Malaltia que afecta la part social i del llenguatge de la persona

6. Quina d'aquestes definicions trobes més adequada per descriure'l?

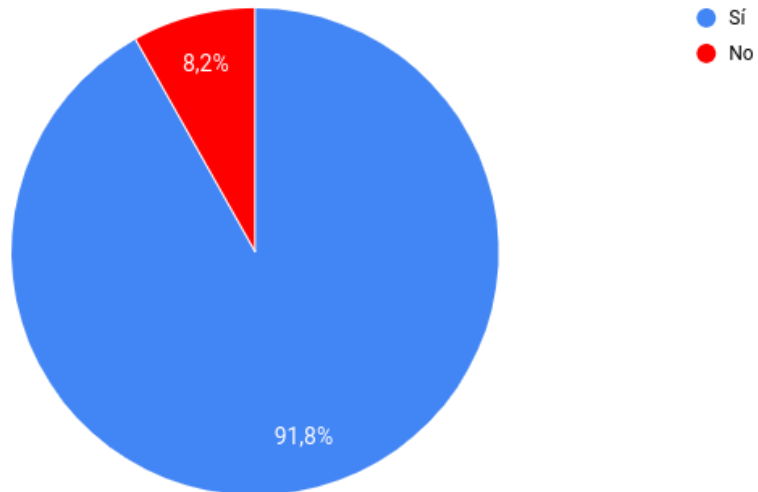
49

respostes

7. Has tingut mai algun/a alumne/a amb aquest trastorn?

- a. Sí
- b. No

7. Has tingut mai algun/a alumne/a amb aquest transtorn?

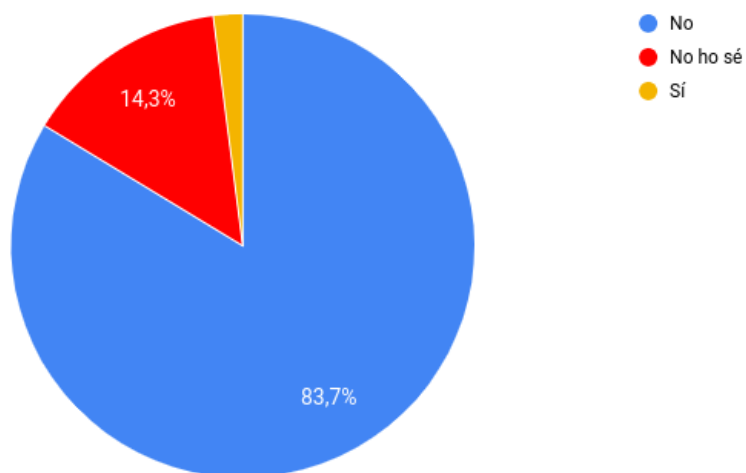

49 respostes

8. Creus que té cura?

- a. Sí
- b. No
- c. No ho sé

8. Creus que té cura?

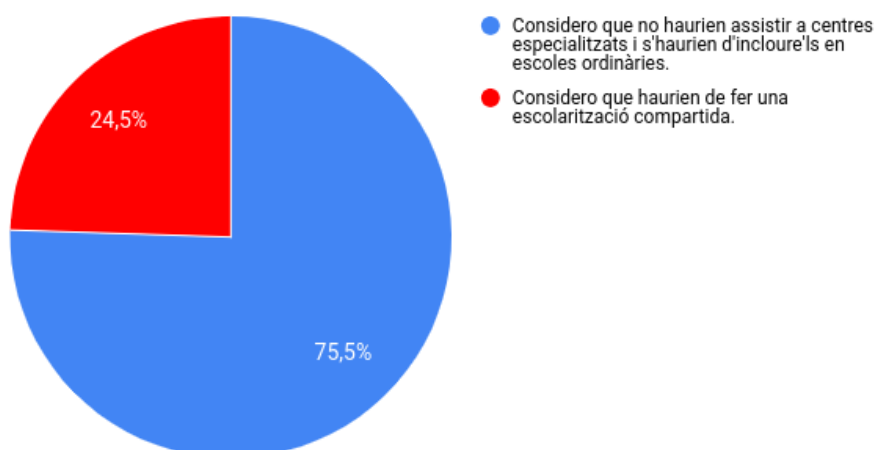

49 respostes

9. Consideres que els nens i nenes amb TEA lleu han d'anar a escoles ordinàries o creus que haurien d'anar a escoles especialitzades?

- Considero que haurien assistir a centres especialitzats i no incloure'ls en escoles ordinàries.
- Considero que no haurien assistir a centres especialitzats i incloure'ls en escoles ordinàries.
- Considero que haurien de fer una escolarització compartida (part de l'horari en escola especial, i part en escola ordinària)

9. Consideres que els nens amb TEA lleu han d'anar a escoles especialitzades?

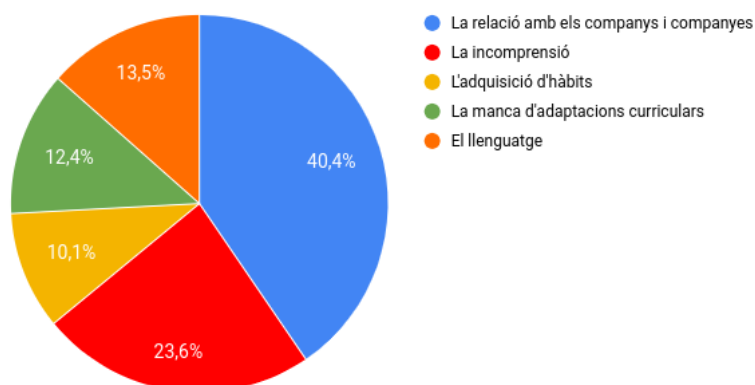

49 respostes

10. Quina creus que és la principal dificultat amb la què es troben els nens amb TEA lleu a les escoles?

- El llenguatge
- La relació amb els companys i companyes
- L'adquisició d'hàbits
- La incomprensió
- La manca d'adaptacions curriculars

10. Quina creus que és la principal dificultat que troben els nens amb TEA lleu a les escoles?

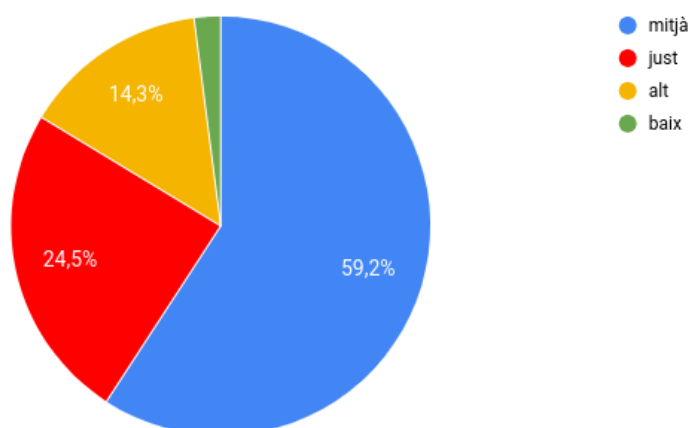
90 respostes de 49

persones

11. Quin creus que és el grau de coneixement dels docents en el teu centre respecte el Trastorn?

- a. Alt
- b. Mitjà
- c. Just
- d. Baix

11. Quin creus que és el grau de coneixement dels docents del teu centre respecte el Transtorn?

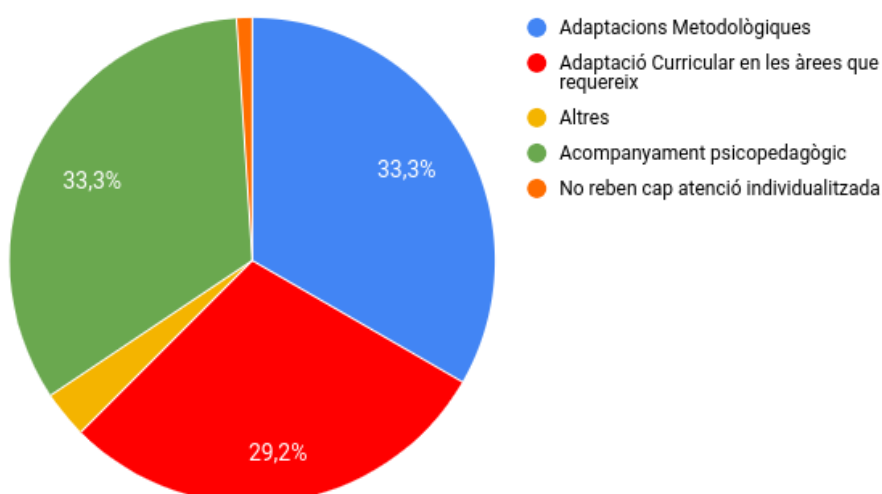

49 respostes

12. A la teva escola l'alumnat amb TEA tenen...

- a. Adaptacions Metodològiques
- b. Adaptació Curricular en les àrees que requereix
- c. Acompanyament psicopedagògic
- d. No reben cap atenció individualitzada
- e. Altres:

12. A la teva escola, l'alumnat amb TEA lleu tenen...

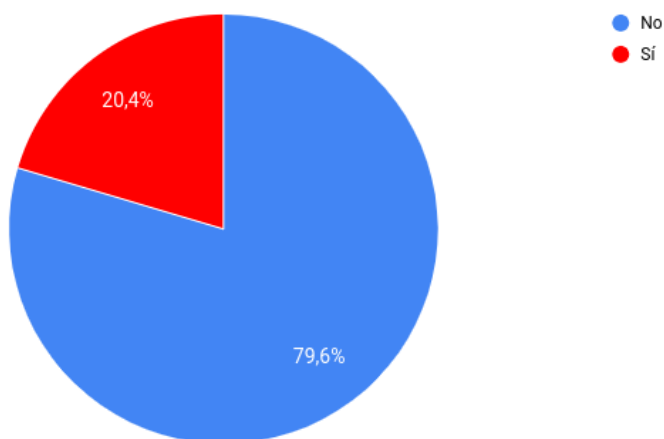

97 respostes de 49 persones

13. Creus que tens la formació suficient per atendre'ls a l'aula?

- a. Sí
- b. No

13. Creus que tens la formació suficient per atendre'ls a l'aula?

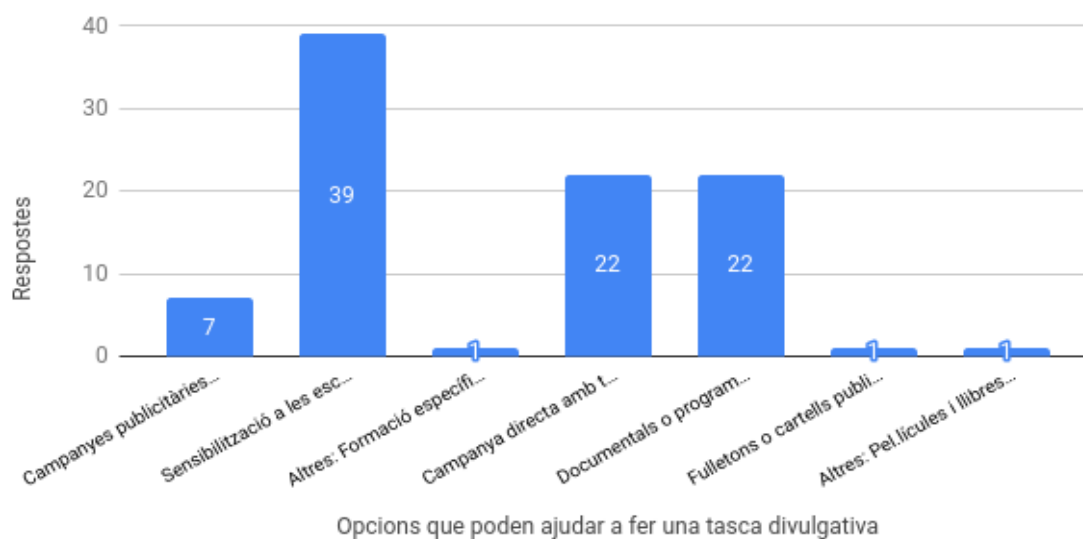

49 respostes

14. Tria les dues opcions que poden ajudar a fer una tasca divulgativa sobre el TEA.

- a. Sensibilització a les escoles i instituts
- b. Campanyes publicitàries televisives (p.ex. campanya direcció general de transit)
- c. Fulletons o cartells publicitaris en centres de salut
- d. Campanya directa amb testimonis reals
- e. Documentals o programes específics
- f. Altres: _____

14. Tria les dues opcions que poden ajudar a fer una tasca divulgativa sobre el TEA.

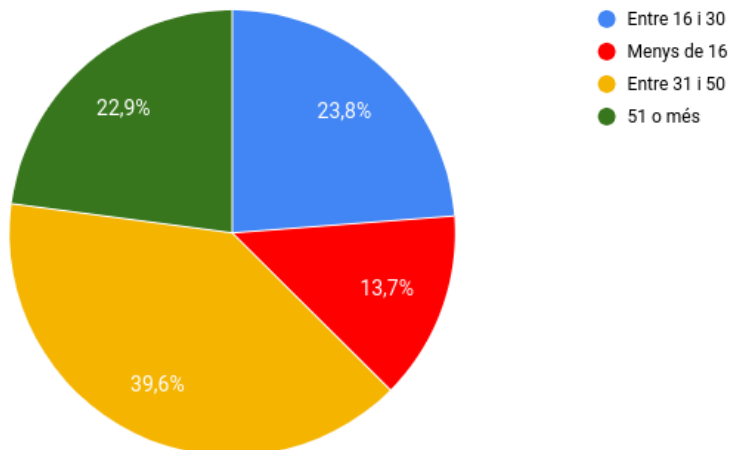

QUÈ EN SAP LA POBLACIÓ SOBRE EL TEA

1. Quants anys tens?

- a. Menys de 16
- b. Entre 16 i 30
- c. Entre 31 i 50
- d. 51 o més

1. Quants anys tens?

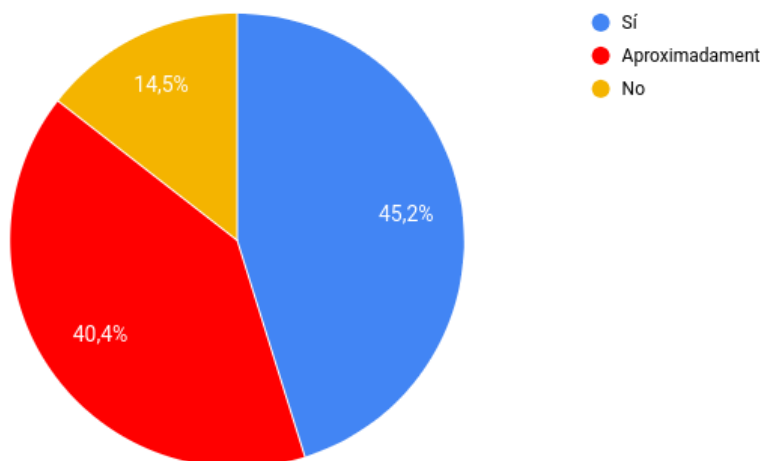

228 respostes

2. Saps què és el TEA (Trastorn d'Espectre Autista)

- a. Sí
- b. No
- c. Aproximadament

2. Saps què és el TEA (Trastorn Espectre Autista)?

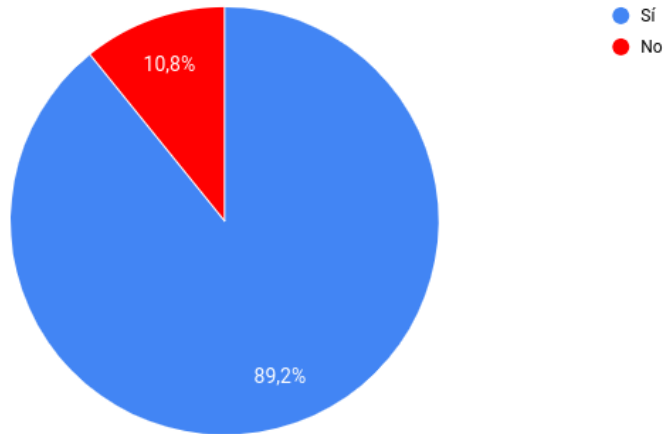

228 respostes

3. Has sentit mai el concepte "Síndrome d'Asperger"?

- a. Sí
- b. No

3. Has sentit mai el concepte "Síndrome d'Asperger"?

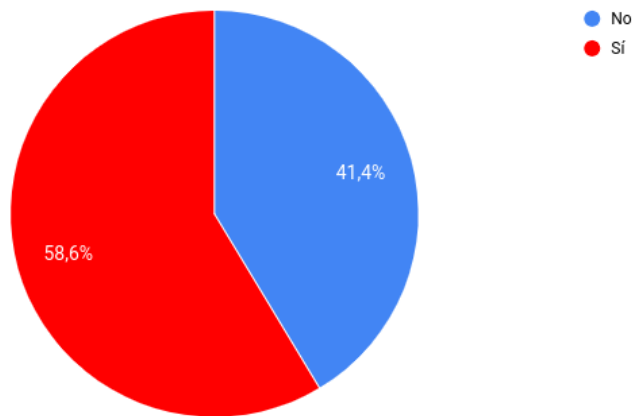

194 respostes

4. Has conegut mai alguna persona amb aquest trastorn?

- a. Sí
- b. No

4. Has conegut mai alguna persona amb aquest transtorn?

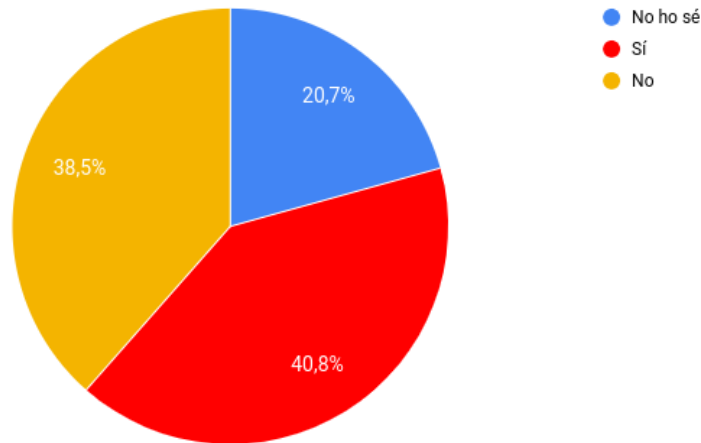

174 respostes

5. Creus que es tracta d'una malaltia?

- a. Sí
- b. No
- c. No ho sé

5. Creus que es tracta d'una malaltia?

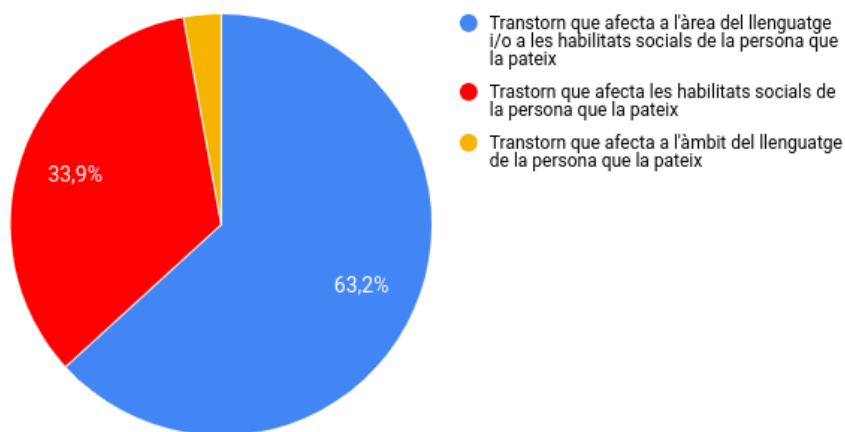

174 respostes

6. Quina d'aquestes definicions trobes més adequada per descriure'l?

- a. Transtorn que afecta a l'àmbit del llenguatge de la persona que la pateix
- b. Transtorn que afecta les habilitats socials de la persona que la pateix
- c. Transtorn que afecta a l'àrea del llenguatge i/o a les habilitats socials de la persona que la pateix

6. Quina d'aquestes definicions trobes més adequada per descriure'l?

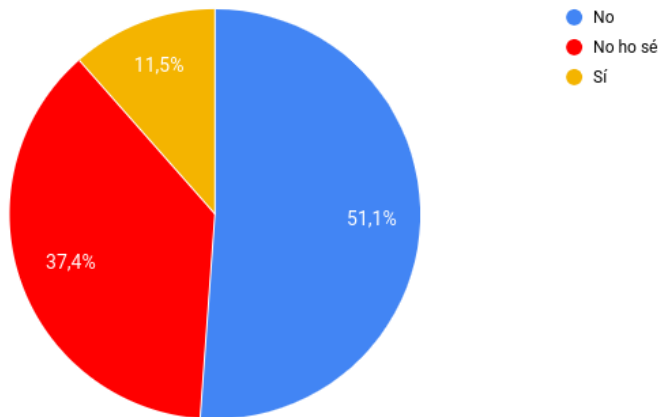

174 respostes

7. Creus que té cura?

- a. Sí
- b. No
- c. No ho sé

7. Creus que té cura?

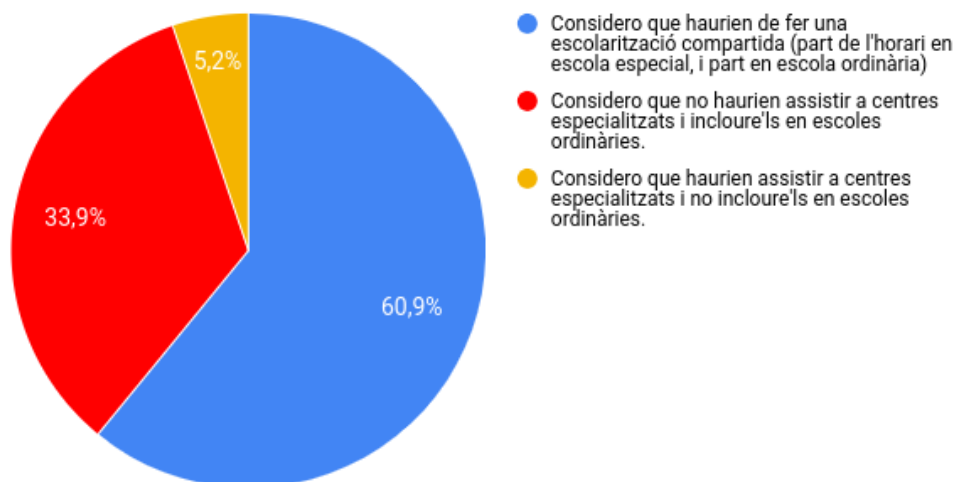

174 respostes

8. Consideres que els nens i nenes amb TEA lleu han d'anar a escoles ordinàries o creus que haurien d'anar a escoles especialitzades?

- a. Considero que haurien assistir a centres especialitzats i no incloure'ls en escoles ordinàries.
- b. Considero que no haurien assistir a centres especialitzats i incloure'ls en escoles ordinàries.
- c. Considero que haurien de fer una escolarització compartida (part de l'horari en escola especial, i part en escola ordinària)

8. Consideres que els nens i nenes amb TEA lleu han d'anar a escoles ordinàries o creus que haurien d'anar a escoles espec...

174

respostes

9. Tria les dues opcions que poden ajudar a fer una tasca divulgativa sobre el TEA.

- a. Sensibilització a les escoles i instituts
- b. Campanyes publicitàries televisives (p.ex. campanya direcció general de transit)
- c. Fulletons o cartells publicitaris en centres de salut
- d. Campanya directa amb testimonis reals
- e. Documentals o programes específics
- f. Altres: _____

9. Tria les dues opcions que poden ajudar a fer una tasca divulgativa sobre el TEA.

294 respostes de 174 persones

TOTAL D'ENQUESTATS → 228 persones

ANNEX 3 – TINC UN NEN AMB ASPERGER A L'AULA

PAUTES PER A MESTRES

- Fes un horari visual gran perquè l'alumne en tot moment pugui consultar quina és la següent matèria i estigui tranquil.
- Organitza en un calendari mensual les excursions, activitats extraordinàries, etc.
- Explica sempre, abans d'un canvi de rutina (excursions, activitats extraordinàries com les nades, el DENIP, etc), què es farà i quan. En el cas que sigui una excursió, explica on es anireu, ensenya fotografies del lloc... Això ajudarà a que l'infant no es posi tan nerviós.
- Dona instruccions clares i concretes i assegura't que ha entès bé el missatge. Utilitza un llenguatge senzill i frases curtes. Evita donar vàries indicacions alhora.
- Intenta fer preguntes tancades.
 - Vols jugar a l'oca o al parxís?
- Si ha d'escollir alguna cosa millor limita-li les opcions a dues o tres.
 - Si ha d'escollir un conte de la biblioteca per llegir, dona-li a escollir entre dos o tres.
- Deixa-li més temps per processar la informació. Sobretot si és verbal.
- Ensenya-li i treballa les habilitats socials bàsiques com esperar torns, compartir...
- Els nens amb autisme són molt literals, així que no utilitzis frases sarcàstiques o frases en sentit figurat perquè no ho entendre i ho interpretarà literalment.
- Els infants amb autisme tenen moltes hipersensibilitats, que així a simple vista no són fàcils de veure o notar, però són molts sensibles al sons o sorolls. Això has de tenir-ho en compte a l'hora de fer treballs en grup, o en moments on hi ha molta gent parlant alt, ja que a ells els molesta. Ofereix-li sortir a un espai més tranquil i silencios des del que us pugueu veure.
- Estaria molt bé tenir un espai de relaxament o autoregulació, perquè quan el nen estigui atabalat o esverat, tingui un lloc amb alguns coixins o algun joc, algun llibre, etc, per poder-se relaxar i tranquil·litzar.
- Assegura't que els pares estan assabentats dels deures, de què i com s'ha de fer. Pacta amb ells una segona via per comunicar-vos-els.

ANNEX 4 – TÈCNIQUES COOPERATIVES

LECTURA COMPARTIDA

Un membre de l'equip llegeix el primer paràgraf del text. A continuació el següent membre explica què ha passat o què s'ha llegit fins el moment. Els altres dos components de l'equip poden afegir idees. Això es farà repetidament fins haver acabat el text.

Si llegint no s'entén una paraula, l'equip pot mirar el diccionari. Si després de consultar-lo es segueix sense entendre el portaveu de l'equip ho pregunta al mestre/a.

1-2-4

El professor planteja una pregunta. Primer cadascú pensa quina és la resposta correcta. Després es parla amb la parella, i s'arriba a una nova resposta. Finalment aquesta última resposta es posa en comú amb una altra parella, els altres membres de l'equip i s'arriba a una resposta final.

FOLI GIRATORI

El/la mestre/a fa fer a l'equip una llista de paraules o idees per saber què en sap la classe sobre un tema en concret. El primer membre de l'equip comença a escriure en un foli giratori. Després li passa al company següent i així successivament.

Cada component del grup ha d'utilitzar un color diferent per saber què ha aportat cadascú.

LLAPIS AL MIG

El professor o professora dona a cada equip una fitxa amb tantes preguntes com membres té l'equip.

Cada membre llegeix en veu alta la seva pregunta. Entre tots es pensa en el resposta correcta. Mentrestant els llapis estan al mig, d'aquesta manera s'indica que en aquell moment només es pot parlar i no es pot escriure.

Després quan la mestra ho indica, tothom agafa el seu llapis i escriu la resposta acordada al seu full. En aquest moment no es pot parlar, només escriure.

